Magyar Fatermelők stb. orsz. egyes. jelentése 1919-20.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Erczhegyi Géza
könyvkötészete
Budapest V. ker.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1919—20 ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL.

Ár: 3834.-

OEE Könyvt
ÁII.EII. 201

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA
1921.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866/

Pesti Könyvnyomda (V., Hold-utca 7.). — 8626.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Tisztelt Közgyülés!

Két esztendő telt el azóta, hogy legutoljára megjelentünk a t. Tagtársak előtt számot adandó azon tevékenységünkről, amelyet bizalmukból reánk ruházott tisztünkből kifolyólag kifejtettünk. Megborzadunk, ha vissza kell tekintenünk a közelmultakra s azt kell látnunk, hogy hova sodort bennünket az események rohanó árja, ha arra kell eszmélnünk, hogy mi történt velünk 1919. évi márczius hó 21-től egészen addig, amig elkövetkezett tragédiánk befejező aktusa, ezeréves történelmünknek leggyászosabb napja: 1920. évi november hó tizenharmadika... Nem vigasztalás nekünk e kegyetlen végzetünk közepette, hogy mindezt a világháború által felidézett események kényszerű következése okozta, hogy azóta az egész világ forrongásban van, hogy Európa szemhatárán nincs egy olyan biztos pont, ahova megnyugvással szegezhetnők tekintetünket, mert hiszen mindenütt a világkrizis vihara szánt végig; a győző országokban sehol nem állott vissza még a normális gazdasági körforgás; ott is kihagyó termelés, munkanélküliség, növekvő infláczió, szóval a gazdasági organizmus hasonló betegségi tünetei észlelhetők. Nem vigasztalás ez nekünk azért, mert a mi balsorsunk az összes legyőzöttek között a legmegrázóbb, mert mindenek között mi veszitettünk legtöbbet. És mégis bűnt követnénk el, ha a kishitűség és kétségbeesés kerekednék felül bennünk. Ezekben a végzetteljes időkben, amikor minden a pillanat szárnyán lebeg és minden oldalról a bizonytalanság fojtogató köde vesz körül bennünket, csak egy feladatunk lehet: változatlanul teljesiteni kötelességünket és megingathatlan reménységgel s minden erőnk megfeszitésével belekapcsolódni abba a nagy munkába, amely annyi balsorstól tépett s annyi szerencsétlenségtől sújtott

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

országunk gazdaságának talpraállitását van hivatva előmozditani.

Mielőtt még tulajdonképeni beszámolónkra áttérnénk, mélységes fájdalommal kell megemlékeznünk azon pótolhatatlan veszteségről, amely egyesületünk főtitkárának, *dr. Unger Bernátnak* körünkből örökre való eltávozásával ért bennünket.

Az őszinte bánat és mélységes megilletődés érzése rezeg át rajtunk, ha arra gondolunk, hogy nélkülöznünk kell azt a férfiút, akinek neve elválaszthatatlanul össze volt forrva egyesületünk és szakmánk minden életnyilvánulásával. Hiszen még alig több, mint két esztendő előtt, velünk ünnepelhette egyesületünk negyedszázados fennállásának évfordulóját, testi és szellemi frissége teljében; de a rettenetes felfordulás vihara meghajlitotta az ő testét, megtörte békés munkálkodáshoz szokott szelid harmónikus lelkét s örökre elállitotta nemes szive dobbanását.

Hogy ki volt nekünk *dr. Unger Bernát,* arról az ő tettei minden szónál többet mondanak és annál ékesebben hirdetik kiváló erényeit. Hiszen tudjuk, hogy ő volt az, aki huszonnyolcz esztendővel ezelőtt teljesen szervezetlen szakmánk szunnyadó erőit életre keltette és néhány lelkes hivünkkel megalapozta azt az egyesületet, amely azóta az ország legjelentősebb érdekképviseletei közé emelkedett. Tudása és értelme talán hivatottá tette volna őt arra, hogy a közélet porondjára lépjen ki, de finom, érzékeny lelke elriasztotta őt a fórum tülekedő, vásári zajától és csakis közöttünk maradt, de azután majdnem minden tevékenységét nekünk szentelte. A rajongásig menő szeretettel csüngött egyesületünkön, amelynek éltető lelke volt és amelynek boldogulásán fáradhatlanul és önzetlenül munkálkodott és belevitte szakmánkba azt az eladdig ismeretlen közszellemet, amely együtt munkálkodásunknak mindenkor egyedüli biztos támasza. Minden gondolata egyesületünk felé irányult és a jó és rossz időkben egyaránt tántorithatatlan bizakodással vitte előre zászlónkat és kristálytiszta jellemével tekintélyt kölcsönzött

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ügyeink igazságának. Az önmegtagadásig menő páratlan kötelességtudással vitte szakmánk ügyeit szive utolsó dobbanásáig; amellett szolgálatkész, megbizható igaz barát s a szakma sorsüldözöttjeinek jóságos szivű támogatója volt.

Ma már nincsen közöttünk; sirhantján időközben kinyiltak a tavaszi virágok; mi azonban mindig el fogjuk vinni az ő sirjára a soha nem muló hála és kegyelet örökzöld borostyánját s azzal övezzük körül az ő emlékét, amely minden időkre felejthetetlen marad számunkra!...

* * *

A bolsevizmus előtt

Az 1919. év elején már előrevetették sötét árnyékukat azok az események, amelyek hazánk végzetszerű sorsát megpecsételték. A védtelen és önmagát kiszolgáltatott országnak mind nagyobb területét szállták meg ellenségeink s megindult a megszállt részek teljes elszakadása.

Ezekben a végtelenül szomorú időkben minden igyekezetünk oda irányult, hogy — amennyire csak lehetséges — fentartsuk a kapcsolatot az elszakadó részekkel; ott lévő vállalataink vagyoni biztonságát megvédjük és üzemeink folytonosságát lehetővé tegyük. Ezt célozta egyebek között az erdélyrészi fatermelővállalatoknak a magyar kormányhatóságok hozzájárulásával történt részvétele az 1919. évi január hó 19-én Nagyszebenben megtartott kongresszuson, amelyen érdekelteink az erdélyrészi fatermelővállalatok működésének és üzembentartásának módozatait és lehetőségeit tárgyaltuk meg. Létesült ugyan abban az időben „fatermelő-választmány" néven egy szervezet, amely a fatermelés összes ügyeinek intézésére és az üzemek s a központok közötti érintkezés közvetitésére lett volna hivatva; a szervezetnek működése azonban egész Erdély végleges megszállása s főleg a proletárdiktatura kitörése folytán a vállalatok központjaira nézve teljesen illuzóriussá vált.

Ugyancsak a jelzett összeköttetések ápolása céljából próbálkoztunk az akkor a csehek által még teljesen meg nem szállt Felsőmagyarországgal is fentartani az érintkezést és kiküldöttünk útján a fatermelés folyamatbatétele és a forgalom megindítása céljából a cseh-szlovák kormánnyal tárgya-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

lások is folytak, amelyek azonban a megszállás befejeztével és a tanácsköztársaság kikiáltásával szintén megszakadtak.

Akciót inditottunk a jelzett szempontokból abban az irányban is, hogy a megszállt területeken levő magyar fatermelő vállalatok munkásai részére élelmiszerek legyenek szállithatók, amely akciónk eredményekép az akkori földmívelésügyi miniszter és a közélelmezési miniszter hajlandók is voltak a megfelelő intézkedéseket megtenni, amennyiben az illető üzemek fát szállitanak az országba; ez az akciónk azonban a tanácsköztársaság kikiáltása folytán szintén akadémikus értékű maradt.

Az a szocziális forrongás, amely az októberi felfordulást követte, természetesen a munkáskérdést tolta az események homlokterébe, de nem azért, mintha a munkásság sorsának megjavitásával a termelőmunka megindításának és intenziválásának lehetővé tétele czéloztatott volna, hanem pusztán azért, hogy egyfelől a munkabérek a lehetetlenségig felcsigáztassanak, másfelől, hogy a munkásság kizárólagos hatalmi pozicziót teremtsen a maga számára. Ezeknek a kommün katekizmusából unalomig ismeretes jelszavak alatt, féktelen izgatással vezetett mozgalmaknak csak egy eredménye volt: a munkátlanság intézményesitése és az annak nyomában járó nagy munkáshiány.

A munkáshiány ekkor persze a mi szakmánkban is igen érezhetővé vált s annak enyhitése czéljából igyekeztünk — különösen a fatermelő üzemek szempontjából — foganatos intézkedéseket kieszközölni, amely igyekezetünknek azonban meg kellett törnie az akkor már teljesen aláaknázott közállapotaink áldatlan viszonyain.

A „szocziális termelés“ áldásából juttatott már ebben az időben izelitőt az 1919. évi február hó 11-én megjelent kormányrendelet az üzemi választmányokról, amelyeket minden olyan ipari üzemnél, amely huszonötnél több munkást foglalkoztat, meg kellett volna alakitani. A magunk részéről itt főleg arra szoritkoztunk, hogy ezen rendelkezések alkalmazhatósága alól teljesen kivegyük a fatermelő üzemeket, oly módon, hogy azok legfeljebb a tulajdonképeni ipari üzem ismérveivel biró gőzfűrészüzemekre legyenek vonatkoztathatók és ebben az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

irányban tagtársainkat érdekeik megóvása szempontjából megfelelő kitanitással láttuk el. Ugyanezt cselekedtük akkortájt a 8 órai munkaidő tárgyában kidolgozott törvényjavaslattal szemben, amely azonban már életbe sem lépett.

Az utolsó étappe-ja volt a szovjet kitörése előtt szakmánkra is visszatükröződő eseményeknek az alkalmazottakkal való kollektiv szerződés megkötésére irányuló tárgyalásaink, ha ugyan ezeket a megbeszéléseket egyáltalán tárgyalásoknak lehetett minősiteni, mert a politikailag mindjobban elhatalmasodó munkásosztály, vele együtt az alkalmazottak akkor már nem tekintették a munkaadókat egyenrangú tárgyaló feleknek, hanem követeléseiket azokra egyszerűen rákényszeritették. Egyesületünk is kénytelen volt a magántisztviselők országos szövetségével kollektiv szerződések irányában tárgyalásokba bocsátkozni. Az alkalmazottak szervezetének mind követelődzőbb fellépése akkor azt a meggyőződést érlelte meg bennünk, hogy az alkalmazottakkal való megegyezés csakis az összes szakmabeli munkaadóknak egy munkaadói szervezetbe való tömöritése mellett lehetséges, amely szervezetnek megalkotására az előkészületeket meg is tettük. A márcziusi események folytán azonban ennek a tervnek kivitele már nem kerülhetett sorra.

A bolsevizmus alatt.

A háború elvesztését követő nagy összeomlással nemzetünk végzete, úgy látszik, még nem volt teljes. Nem volt megállás azon a lejtőn, amelyre lelketlen és nagyravágyó kalandorok a vesztett háború által felszabadult tömeget vezették; a forradalmi terror eszközeivel üzött féktelen izgatás tüzcsóvája lángbaboritotta a rombadőlt ország pilléreit: 1919. márczius 21-én kitört a proletárdiktatura. Több mint négy hónapig tartott a vörös rémuralom, amely a porbasujtott és összetört magyar nemzetre reászabaditotta azt a beteg testben fogant szörnyszülöttet, amelyet az oroszok tanácsköztársaságnak neveztek el. Az „állami gépezet összezúzása“ volt az a marxista jelszó, amellyel a szovjet meg akart semmisiteni mindent, amit emberi ész, értelem és szorgalom évszázados fejlődés során verejtékes munkával alkotott, s e romo-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kon felépiteni a „jövő államát“, de nem a nagy kollektivista ideálisták utópiái szerint, akik abban mindenkinek helyet adtak volna, hanem annak a polgári osztálynak kiirtásával, amely az állam és társadalmi rendnek fenntartó oszlopa volt. A rombolás munkáját alaposan el is végezték, de persze nem azért, hogy bármi újat is alkossanak, — hiszen ennek eleitől fogva megvalósithatlan agyrémnek kellett lennie minden józan ember előtt — hanem pusztán azért, hogy a régi rend eltörlésének örve alatt a hatalmi tébolytól megrészegedett vezetők orgiákat ülhessenek a mindenétől megfosztott, pőrére vetkőztetett polgárság felett. A proletariátus felszabaditása abból állott, hogy a félrevezetett munkásság a kapitalizmus alatt soha nem ismert rabszolgaságban tartatott; a marxizmus meg nem emésztett, de meg sem értett dogmájának gyakorlatba való átültetésével szocziális termelést akartak teremteni; az ebből „fakadó jólét“ azonban nem nyilvánult egyébben, mint a termelő eszközök tönkretételében, a munkabérek hallatlan felcsigázásában, a munkakedvnek kiirtásában és a termelő üzemeknek politizáló csapszékké való lesülyesztésében.

Bizonyára nem ezen jelentés keretébe tartozik jellemezni azt a pusztitást, amelyet a negyedesztendőnél tovább dühöngött vörös tatárjárás az ország erkölcsi, gazdasági és kulturális értékeiben előidézett. De ha van valami tanulság, amit nemzetünknek a proletárdiktatura szörnyű pusztitásaiból le kell szürnie, úgy ez csak az lehet, amit Hegedüs Loránt tiszteletbeli elnökünk a bolsevizmus gazdasági és hiteléletéről irt munkájában oly meggyőzően mutatott ki, hogy a szocializmus dogmája megbukott, mert „a marxizmus a nagy próba után belső szerkezetében megrendült“ s hogy ezért a társadalmi és gazdasági fejlődésnek azon az ösvényén kell tovább haladnia, amelynek czélja a tőke produktivitásának minél tökéletesebb kihasználása mellett a fennálló állami, társadalmi és gazdasági alakulatokat és berendezéseket szocziális tartalommal megtölteni s ezzel a munkásosztálynak is minél jobb megélhetést és boldogabb jövőt biztositani.

Ami a tanácsköztársasági rendszernek a mi szakmánkra gyakorolt hatásait illeti, úgy ezek azoknak az intézkedések-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nek megtételében nyilvánultak, amelyeket a szovjet gazdasági életünk összességére minden megkülönböztetés nélkül akart átvinni. A mi szakmánk is megkapta a maga népboldogitó intézményét, felállittatott a „szocziális termelési népbiztosság“ egyik osztálya gyanánt a faipari szakosztály, amely később önálló „fahivatallá“ alakult át: föladata „fának, mindennemű fafélgyártmányoknak és faipari czikkeknek termelése, illetőleg előállitása, a lakosságnak ezekkel, továbbá tüzifával való ellátása, továbbá a bányák és továbbfeldolgozó üzemek faszükségletének kielégitése, a bőriparnak cserzőanyaggal, az épitőiparnak épületfával való ellátása“ lett volna. Vezetése alá mintegy 164 központi iroda, 90 épületfakereskedő, 19 tüzifakereskedő, azonkivül 73 asztalos és famegmunkáló üzem, továbbá hangszerüzemek, fournérgyárak, parkettgyárak, kocsigyárak, egyszóval a fafeldolgozó iparnak valamennyi üzemei tartoztak. A fatermelő vállalatok üzemeinek szoczializálása természetesen egyenesen karrikaturává vált, mert hiszen az üzemek túlnyomóan megszállott területen lévén, javarészben csupán a termelő vállalatok még itt levő irodái voltak szoczializálhatók, ami abból állott, hogy a nem tetsző főnökök egyszerüen kidobattak és legtöbbször (bár itt is voltak dicséretreméltó kivételek) éretlen és oda nem tartozó nagyszájú elemekkel pótoltattak.

A fakereskedési üzemek természetesen már fokozottabb mértékben érezték a szoczializálásból fakadó „jólétet“, mert raktárkészleteik a szovjet-hatóság rendelkezései alá kerültek, amely a kiutalások körül természetesen nem a kapitalista munkaadók érdekeire való figyelemmel járt el. A május elsejei hátborzongató vörös ünnepre például rengeteg mennyiségű faanyagot használtak fel, persze a faanyagokban amúgy is szükölködő ipari üzemeink kárára; de emellett a „kiutalások“ sok esetben kárositották érdekelteinket. Különösen nagy károkat okozott azonban a szovjetgazdálkodás a fafeldolgozó üzemeknek, nemcsak a butorelosztó hivatal felállitása folytán, amely a butorgyárak készleteit szétosztotta, hanem főleg az üzemek kényszerű összevonása által, aminek következtében meglevő üzemek beszüntettettek s berendezéseik s készleteik más üzemekbe vitettek át. Mindezek a szobatudósi bölcses-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ségből eredő kisérletezések, amelyek még a legvirágzóbb kapitalizmus mellett is alig igazolhatták volna a kollektivista dogma keresztülvihetőségét, de amelyeknek meddősége egy teljesen lerongyolt gazdaságban előrelátható volt, az illető gyári üzemekben igen nagy károkat idéztek elő.

A fahivatal később kisérleteket tett arra nézve, hogy a termelés ügyeibe is beleavatkozzék; jó szerencse azonban, hogy ezeknek a nagyszabású, de természetesen keresztülvihetetlen terveknek megvalósitására már nem került a sor, mert időközben a diktatura megbukott.

A proletárdiktatura alatt „megrögzött kapitalista" szervezetnek nyilvánitott gazdasági érdekképviseletek sorsát persze a mi egyesületünk sem kerülhette el. Ámbár a „szocziális termelési népbiztosság" egyesületünket nem törölte el, hanem annak működését „felfüggesztette": ez a működése természetesen illuzóriussá vált volna már azon egyszerü okból is, mert helyiségeinket mások számára foglalták le, amennyiben azokba egy időre az államrendőrség régi megbizható főtisztjei, majd azonban a vörösőrség politikai nyomozó osztálya költözött be. Egyesületünk helyiségeiben, felszereléseiben, amelyek jó részét a „fahivatal" vette igénybe, nagyobb károk nem okoztattak; csupán könyvtárunk és irományaink egy része használtatott fel. Áldozatává lett azonban a proletárdiktaturának a hadból visszatértek segélyezésére szakmánk és egyesületünk vezetőinek nagy buzgalmával és odaadásával összegyüjtött igen tekintélyes pénzalap, amelyet a proletárdiktatura kitörésével az alkalmazottak szakszervezete rántott magához és azt a maga teljes egészében, nemcsak segélyezésre használta fel, hanem jórészt — természetesen a munkaadók meghallgatása nélkül — olyanoknak is juttatott belőle, akik ez u. n. segélyekkel csupán a szovjet alatt húzott amugyis elég tekintélyes jövedelmeiket növelték.

Ha még végül felemlitjük azt, hogy a politikai üldözéseket egyesületünk vezetősége sem kerülhette el, amennyiben Billitz Sándor alelnökünk hosszabb ideig mint tusz volt letartóztatva, vezetőségünk néhány tagja pedig, akik szintén proskribálva voltak, csupán menekülés útján szabadulhattak meg a tüszuleités elől, úgy nagyjában megrajzoltuk azt a sötét képet, amelyet szakmánk a rettenetes emlékü vörös uralom alatt mutatott.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A közel négy és fél hónapig tartott proletárdiktatura bukása után első gondunk volt közreműködni abban az irányban, hogy a termelő munka újból megindulhasson, az üzemek felvételének feltételei megteremtessenek. E tárgyban a kereskedelemügyi minisztériumban a szovjet megszűnése után értekezlet hivatott egybe, amelyen egyesületünk is képviselve volt. *A bolsevizmus után.*

Az ezen értekezleten a termelői tevékenységnek szakmánkban leendő ujrafelvételére vonatkozólag tett észrevételeinket és kívánalmainkat külön memorandumban terjesztettük elő. Ebben legsürgősebbnek jeleztük az akkori bizonytalan belpolitikai és rendészeti állapotoknak megszilárditását, zilált gazdasági, pénzügyi és közlekedési viszonyainknak az adott körülményekhez képest való rendezését, mert e nélkül a teljesen tönkrement magyar ipari termelés felsegitését czélzó minden törekvést eleve meddőnek jeleztünk. Haladéktalanul rendezendőnek tartottuk a legsürgősebb megoldásra váró pénzügyi problémák között a bank- és postatakarékpénztári forgalom megindítását; azonnali intézkedést követeltünk a vasuti és távbeszélőforgalomnak újbóli felvételére, végül a munkások és alkalmazottak szolgálati viszonyainak, elsősorban munkabérigényeinek — habár átmenetileg is — történő szabályozására nézve. Az egyesületünk által képviselt érdekeltség speciális kívánalmainak előterjesztését megelőzőleg a fatermelés azt a vigasztalan helyzetét ecseteltük, amely egyfelől az ország feldarabolása, másfelől azáltal állott elő, hogy azon a csekély területen is, amelyen a termelés folytatható volt, a kommunista garázdálkodás az intenziv termelő munka megkezdését lehetetlenné tette. A szoczializálva volt fatermelő vállalatok a tulajdonukba visszabocsátott üzemeket igen szomorú állapotban látták viszont. Amig a hallatlanul felcsigázott munkabérekkel és ilymódon megnövekedett termelési költségekkel szemben a vállalatok szoczializálásuk alatt alig produkáltak valamit, addig a vállalatok bank-folyószámláinak passziv tételei határtalan mértékben megnövekedtek, a raktárakban felhalmozott csekély faanyag-, élelmiszer- és üzemi készletek eltüntek, az állatállomány megfogyott, a gépek, mozdonyok, fuvarozási és szállitási eszközök megromlottak és mindezek tetejébe a megszállás folytán a még meglevő üzemi berendezések és csekély anyagkészletek megóvása is hova-tovább kérdésessé vált.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A hazai fatermelés eme elszomoritó állapota közepette felhivtuk a kormányzatot arra, hogy minden erejét oda konczentrálja, mikép a minden oldalról elzárt ország faellátása biztositva legyen. Évégből elsősorban minden eszközzel kihasználandónak tartottuk a rendelkezésre álló csekély termelési területeket, amihez elsősorban megfelelő munkaerő rendelkezésre bocsátását tartottuk szükségesnek, még pedig a megszállt területekről, mert a szükséges munkaerőt a termelés helyszinén megszerezni nem lehetett. A szovjet alatt megrongálódott beruházások sürgős helyreállitása czéljából üzemi anyagok: ipari, vasuti anyag, sinek, waggonettek stb. méltányos áron való átengedését tartottuk szükségesnek. Önként értetődőnek jeleztük azonban, hogy a belföldi termelés — még ha azt a lehetséges legnagyobb mértékig fokozzuk is — nem fogja a belföldi szükségletet kielégiteni tudni, mert ez csakis a megszállott területről való behozatalnak lehetővé tétele útján érhető el. Már itt utaltunk arra, hogy a behozatalnak, az egyéb nehézségektől eltekintve, legfőbb akadályát a fatermékek hatósági árszabályozásában nyilvánuló korlátozások képezik s már akkor kértük először úgy a tüzelőfa, mint a műfaanyagok forgalmának teljes szabaddá tételét. Nyomatékkal emeltük fel figyelmeztető szavunkat a tüzelőfahiányra és sürgettük a tárgyalások megindítását a tüzelőfának Cseho-Szlovákiából való bebocsátása iránt.

Sürgős intézkedéseket kértünk a bányafaszükséglet ellátása szempontjából, amelyet szintén csak a demarkácziós vonalon túl fekvő állomásokról való import útján tartottunk fedezhetőnek. Az ország és a főváros faellátása érdekében intervencziót kérelmeztünk az entente-misszió képviselőinél abban az irányban, hogy az egyesületben tömörült fatermelők, fakereskedők és azok alkalmazottai részére az üzemeikkel való érintkezés czéljából az utazás lehetővé tétessék; végül az üzemfolytonosság szempontjából kértük annak a megengedését is, hogy a megszállott területen levő telepek karbantartásához szükséges műszaki czikkek és segédanyagok az utazás alkalmával az üzem helyére elvihetők legyenek.

Ha ezen utóbbi kivánalmaink szempontjából sikerült is bizonyos könnyitéseket elérnünk, amennyiben a megszállt te-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

rületen levő üzemeik felkeresése végett tömegesen jelentkezett tagtársaink részére a Faértékesitő Hivatal köszönetreméltó támogatása mellett kieszközöltük a rendőrfőkapitányságnál az akkor megkivánt uti igazolványok rövid úton való kiállitását a cseh-szlovák és románok által megszállt területekre; ha továbbá a termelés megindítása szempontjából tett kivánságaink itt-ott támogatásra találtak is: az emlékiratunkban szomorú bokrétába kötött bajaink és sérelmeink legfőbbjei orvoslásban nem igen részesültek, ami azonban bizonyára a viszonyok kényszerűségén, vagy talán az általunk javasolt intézkedések meg nem szivlelésén, de semmiesetre a mi igyekezetünkön múlott.

A tanácsköztársaság bukása után a szovjet-fahivatal működése megszűntettetvén és annak felszámolása rendeltetvén el, e czélból *Seidl Aurél* pénzügyminiszteri tanácsos elnöklete alatt egy felszámoló bizottság neveztetett ki, amelyben szakmánk érdekeinek képviseletére a kormány hozzájárulásával kiküldötteink, név szerint: *Billitz Sándor* alelnökünk, *Pongrácz János* és *Pollák Gyula* választmányi tagok működtek közre.

A vörös uralommal, úgy látszik, szerencsétlen országunk még nem járta végig kálváriáját, mert át kellett szenvednie az átvonuló oláh csapatok inváziójá, amely az elvesztett háború és a bolsevista garázdálkodás folytán amúgy is borzasztóan megfogyatkozott nemzeti vagyonunk legértékesebb részétől fosztott meg bennünket. Az általunk képviselt érdekeltség üzemei túlnyomórészben nem itt lévén elhelyezve, érdekeltjeink az invázió következtében jelentősebb károkat nem szenvedtek, mindazonáltal kötelességünknek ismertük az oláh csapatok által a megszállás alatt eszközölt rekvizicziókra vonatkozólag folyamatba tett adatgyűjtésnél szakmánk szempontjából segédkezni, amennyiben felhivtuk tagjainkat, hogy a szenvedett károkat a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara égisze alatt működő magyar vagyonérdekeket védő szervezettel közöljék s gondoskodtunk arról, hogy ezek a bejelentések illetékes helyre eljuttassanak.

A békeszerződés.

Az 1919. év végén megindultak azok a munkálatok, amelyek a magyar békedelegácziónak Neuilly-be történt meghivá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

sát megelőzőleg a békedelegációt voltak hivatva tájékoztatni a várt békeszerződéshez kapcsolódó gazdasági kérdések felől. Önként értetődőleg nekünk is ki kellett vennünk részünket ebből a munkából. A békedelegáczió informálása czéljából terjedelmes emlékiratot készitettünk, amelyben az akkortájt már megkötött osztrák békeszerződés nyomán várható békefeltételekkel szemben úgy általánosságban, mint az általunk képviselt érdekek szempontjából megtettük észrevételeinket s előterjesztettük kivánalmainkat. A memorandumot — mely nyomtatásban is megjelent — a békedelegáczió elnökének adtuk át; azonkivül megküldöttük a békedelegáczió összes tagjainak, az érdekelt minisztériumoknak és a vezető érdekképviseleteknek.

Emlékiratunk tartalmát a következőkben vázoljuk:

Általánosságban foglalkozva a reánk várakozó békefeltételekkel, emlékiratunk rámutat arra, hogy Magyarország abban a terjedelemben, amelyre e békefeltételek összeszoritani akarják, életképes nem lehet, de nem lehetnek életképesek Csonka-Magyarország nélkül a tőle elszakitott részek sem. Csonka-Magyarország sem mint őstermelő állam nem prosperálhat, de az ipari termelés lehetőségei épenséggel megszünnének reá nézve. A régi Magyarország ipari üzemei, szénbányái és egyéb nyersanyagforrásai javarészének, az Erdélyben ujabban feltárt energiaforrásainknak elvesztése mellett a legnagyobb veszteség, amely hazánkat területének megcsonkitása által éri, a hazai fatermelés és faipar leválása. Lesujtóan szomorú az az állapot, amelybe a magyar fatermelést és faipart a békefeltételek szerint várható politikai határok juttatják, mert az egyesületünk által képviselt termelési ágakhoz tartozó üzemek túlnyomó részben a tőlünk elszakadó területen vannak. A Kárpátok és az erdélyi hegykoszorúk lejtőin vannak azok a vállalataink, amelyeket magyar tőke segitségével, magyar iparos vállalkozó szelleme, szorgalma és kitartása, magyar munka verejtéke tett naggyá és virágzóvá. Erdőboritotta hegyvidékeinkkel együtt mindezeket elszakitja tőlünk a tervezett békeszerződés. Az ország megcsonkitása folytán erdőterületekben szenvedett veszteségeket emlékiratunk részletes számadatokkal illusztrálja, melyekből kiemeljük a következőket:

A történeti Magyarország erdőterülete kitesz:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

	hektár	%
tölgyerdő	2,290.816	25·7
bükk és más lomberdő	4,664.913	52·3
fenyőerdő	1,956.763	22·0
azaz . . .	8,913.492	100%

Ebből az erdőterületből a Clémenceau-féle 1919. évi junius hó 13-án kelt jegyzékben szereplő határok mellett — amelyekből emlékiratunk kiindul s amelyek az alább következő adataink alapjául szolgálnak — elesettnek kell felvennünk tölgyerdőből . . . 1,846.079 20·7

bükk- és más lomberdőkből . . . . . 4,270.701 47·9

fenyőerdőből . . . . . 1,912.230 21·5

vagyis összesen . . . 8,029.010 89·1

E szerint tehát az ország megmaradó területére, amely erdőségek szempontjából jobbadán a Dunántúlra és a Duna és Tisza közötti területre szoritkozik, mindössze . . 883.482 esik, amely fanemek szerint a következőkép oszlik meg:

tölgyerdő	444.737	5·0
bükk- és más lomberdő	394.212	4·4
fenyőerdő	44.533	0·5
összesen . . .	883.482	9·9

Ez a terület a *történeti Magyarország erdőterületének 9·9%-a*, amihez még hozzáveendő az, hogy ez a megmaradó erdőterület túlnyomó részben nem szálas, hanem vágásra nem érett fiatal erdőségekből áll, amelyekből sem haszonfát, sőt az okszerű erdőgazdálkodás elveinek betartása mellett még tüzifát sem lehet kielégitő mennyiségben kitermelni.

Még szomorúbb a kép, ha az egyes *fanemek* szerint állitjuk egymással szembe a megmaradó és az utódállamoknak juttatandó erdőterületek számadatait:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

	tölgyerdő		bükk és más lomberdő		fenyőerdő	
	terület ezer hektárban					
a magyar szent korona országain összesen	2290	25·7%	4664	52·3%	1956	22·0%
Cseh-Szlovákia alá jutó területen	483	21·1%	937	20·1%	657	33·6%
Románia alá jutó területen .	915	40·0%	2157	46·2%	1001	51·2%
Jugoszlávia alá jutó területen	398	17·4%	1124	24·1%	178	9·1%
Németausztria alá jutó területen	48	2·1%	52	1·1%	76	3·9%
elszakadó területen összesen:	1844	80·6%	4270	90·5%	1912	97·8%
a megmaradó Magyarországon:	446	19·4%	394	8·5%	44	2·2%

Ezen összeállításból kitünik, hogy a történeti Magyarország, a többi fanemekhez viszonyitva, amúgy sem kiterjedt *fenyőfaerdő-állományából* a Csonka-Magyarországban 2·2%, tehát jóformán semmi sem maradna.

Bükk- és más *lomberdőkből* alig maradna több, mint a történeti magyar birodalom ezen erdőállományának *8·5%-a*. A *tölgyerdőkből* a Csonka-Magyarország megint csak csekély — 19·4% — és a kevésbé értékes részt kapná.

Ugyanilyen sivár eredményre vezetnek az emlékiratunkban kimutatott *termelési* adatok: a legutolsó békeévben ugyanis termeltetett szerintünk:

	tölgy-		bükk és egyéb lomb-		fenyő		tüzifa	
	haszonfa átlag ezer köbméterekben							
a történeti Magyarországon . . .	956		625		6000		8700	
Ebből:								
Cseh-Szlovákia területére . . .	191	20·0%	167	26·7%	2200	36·6%	2250	25·9%
Románia területére	352	36·8%	220	35·2%	3400	56·7%	3800	43·7%
Jugoszlávia területére	316	33·0%	188	30·1%	200	3·3%	1900	21·8%
Németausztria területére . . .	18	2·0%	10	1·6%	160	2·7%	150	1·7%
a megmaradó Magyarországra . .	79	8·2%	40	6·4%	40	0·7%	600	6·9%

esett.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ezekből az adatokból kitünik, hogy a megmaradó Magyarország erdőtermelése a jelentősebb fanemekben úgyszólván meg fog szünni és az ország, amely a háború előtt mindenkor nemcsak bőven fedezni tudta saját szükségletét, hanem faanyagból jelentékeny kiviteli feleslegeket produkálhatott (pld. 1913-ban nyersfából, rönk és egyéb erdei fatermékekből, épület- és műfából, fürészárúból összesen 9 millió 72 ezer mm.-át vittünk ki), a jövőben fabehozatalra lesz utalva.

Erdőterületeink és az azoknak intenziv kitermelésére nagy munka és tőkebefektetéssel berendezkedett magyar faipari vállalatok leválása által nemzeti vagyonunkban és gazdaságunkban előálló veszteség mellett érzékeny az a hátrány, mely a megmaradó Magyarországot azáltal éri, hogy elszakadó erdőségei nem a magyar erdészeti kormányzat példátmutató igazgatása alatt fognak állni. Alaposan tartani lehet ugyanis attól, hogy az utódállamok uralma alatt nem fognak érvényesülni a helyes erdőgazdálkodás elvei, amelyeket a régi Magyarország mintaszerű erdészete követett és ez igen hátrányosan fogja befolyásolni a megmaradó Magyarország mezőgazdasági területeinek klimatikus és vizrajzi viszonyait és ennek révén mezőgazdaságunk termelőképességét.

Fürészipari vállalataink létszámát a régi Magyarországban emlékiratunk mintegy 500-ra, az azokban dolgozó fürészkeretek számát mintegy 1100-ra becsüli. Ezekből körülbelül 51 vállalat körülbelül 122 kerettel esik a megmaradó Magyarországra. E létszám azonban úgyszólván jelentőség nélküli, mert a termelőképesség szempontjából csakis az erdőkitermeléssel kapcsolatos fürészüzemek tesznek számot, holott a megmaradó fürészvállalatok a Dunántúl, túlnyomóan pedig a Tisza mentén vannak települve és a leváló országrészekből odaszállított nyersfa feldolgozására létesültek. Figyelembe véve még e fürészek túlnyomóan igen primitiv berendezését, a Csonka-Magyarország területén megmaradó fürészipart alig számbavehetőnek kell minősitenünk.

A különböző *fafeldolgozó iparágakat* az ezen szakmabeli nagyszámú vállalatoknak elvesztése révén éri súlyos veszteség, mig másfelől azok fennállását a nyersanyagtermelő vidékek és iparvállalatok elvesztése teszik kérdésessé. Egyéb *fafogyasztó* iparunk, mint bányáink, nehéz iparüzemeink, gép-, hajó- és waggongyáraink fa-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ellátása a fatermelő országrészek leválása folytán súlyosan fog szenvedni.

A demarkációs határnak végleges politikai határokká való válása folytán Magyarország közgazdaságát és különösen szakmánkat fenyegető helyzet jellemzése után az akkoriban már ismeretes osztrák békeszerződés egyes szakaszai nyomán terjesztettük elő a békefeltételekre vonatkozólag szakmánk részéről fenforgó kívánságokat és észrevételeket. Fájdalmas elszántsággal szembenézve a rideg valósággal és a megcsonkitás lesújtóan szomorú tényével, rámutattunk arra, hogy ezzel a végzetszerű helyzettel szemben csak egy feladatunk lehet: minden eszközzel biztositani annak a lehetőségét, hogy a Csonka-Magyarország és a tőle elszakadó részek jogi, politikai és gazdasági viszonya már a kölcsönös egymásrautaltság következtében a teljes paritás, a szerzett jogok megóvásának és a szabadforgalom biztositásának elvei szerint rendeztessék. Fő törekvésünknek arra kell irányulnia, hogy a Magyarországtól elszakadó területeken, nemkülönben a volt osztrák-magyar monarchia területén alakult új államok (utódállamok) a megmaradó Magyarország állampolgárai részére minden vonalon biztositsák az egyenlő elbánás elvét, vagyis, hogy a magyar állampolgárok az utódállamokban azok állampolgáraival egyenlő jogokat élvezhessenek, szerzett jogaik, tulajdonuk sértetlenül megóvassanak és hogy a megmaradó Magyarország és az utódállamok közötti gazdasági viszony minden vonatkozásban a *szabadforgalom* elve alapján szabályoztassék.

Ezen elv kifolyásaképpen a kötendő békeszerződésben egy oly tartalmú rendelkezés felvételének kieszközlését értjük, mely szerint az utódállamok arra köteleztessenek, hogy akár az ő területükön, akár azon kivül lakó, de ott vagyonnal biró magyar állampolgároknak, úgy személyükre, mint vagyonukra vonatkozó összes jogai tekintetében — ideértve az iparüzés, kereskedelem és hivatás gyakorlásának jogait — azokat a jogokat biztositsák, amelyek az ő saját állampolgáraikat megilletik. Miután az osztrák békeszerződés ezen jogokat a szövetséges államok polgárai részére Ausztriával szemben kifejezetten kiköti (211. §.), az ily nemzetközi viszonylatokban mellőzhetetlen reciprocitás elve is megkivánja, hogy ilyen tartalmú kötelezettséget az utódállamok is vállaljanak a megmaradó Magyarország állampolgáraival szemben.

Az osztrák békeszerződésnek a jóvátételi kötelezettségre vo-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

natkozó rendelkezéseivel szemben utaltunk arra, hogy e rendelkezések a mi békeszerződésünkbe is átvétetnek, minden eredményes gazdasági és pénzügyi tevékenység lehetetlenné fogják tenni.

Foglalkoztunk ezután szakmánk szempontjából az ellenséges „javak és érdekek" átengedése felől intézkedő 211. §-al, amelynek teljes elejtését, arra az esetre pedig, ha ez elérhető nem lenne, kivételek engedélyezését kértük olykép, hogy azok közé az elszakitott területeken lévő magyar vagy magyar érdekeltségű fakitermelési jogok és e jogokat gyakorló vagy azok gyakorlásában érdekelt magyar vállalatok is kifejezetten felvétessenek. A gazdasági határozmányokat tárgyalva rámutattunk arra, hogy míg a békeszerződés idevágó rendelkezései (217—221. §-ok) a legnagyobb kedvezményt biztositják a szövetséges és társult hatalmak javára Magyarországgal szemben a behozatal, kivitel és átvitel tekintetében, addig a szövetségesek, akik közé persze az utódállamok is tartoznak, viszonosságra kötelezve nincsenek. Kifejtvén azt, hogy ezen elvnek érvényesülése mellett minden jövőbeli kereskedelmi és vámpolitikai egyezmény létrehozatala eleve kizártnak jelentkezik, a reciprocitás elvének elismerését az utódállamok részéről a kiviteli és behozatali viszonylatokban is a békés gazdasági együttműködés legelemibb előfeltételeként jelöltük meg.

A fatermelés, faipar és fakereskedelemnek a gazdasági határozmányokat érintő *speciális* kivánalmait illetőleg kifejtettük, hogy a megmaradó Magyarországnak faellátása csakis a korlátlan kiviteli vámmentes behozatal útján lehet fedezni és ennélfogva szükséges, hogy a fának az utódállamokból való behozatala a megmaradó Magyarországba minden vám- és egyéb illetékektől mentesen lehessen eszközölhető és a vám- és illetékmentesség sem kiviteli tilalmakkal, vagy korlátozásokkal, sem egyéb módon hatálytalanitható ne lehessen. Arra a nem várt esetre pedig, ha sem Románia, sem Jugoszlávia, sem Cseh-Szlovákia nem lennének rávehetők arra, hogy a megmaradó Magyarországgal szemben a korlátlan vámmentes fakivitelre elvi kötelezettséget vállaljanak, legminimálisabb és elengedhetetlen követelmény gyanánt állitottuk fel azt, hogy a nevezett államok magukat már a békeszerződésben egy bizonyos meghatározandó és Magyarország belfogyasztásának fedezésére szolgáló kontingens vámmentes kivitelének megengedésére kötelezzék. Idevonatkozólag fanemenkint és választékonkint megjelöltük azon minimális

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kontingenseket, amelyekre Magyarország belfogyasztásának a fentemlitett országokból évenkint szüksége volna.

A magyar állampolgároknak a szövetséges és társult hatalmakkal szemben fennálló tartozásaira vonatkozóan az osztrák békeszerződésben foglalt hallatlanul sérelmes intézkedések ellen mi is állást foglaltunk. Hasonlóképen óvást emeltünk a külföldön lévő magyar javak, jogok és érdekek likvidálásáról szóló intézkedések ellen s azt kértük, hogy az elszakadó területeken fekvő osztrák-magyar vagyonnak a likvidálás alól való mentesitését kimondó rendelkezés a volt osztrák-magyar monarchia területén *kivül* eső területén fekvő vagyonra is kifejezetten kiterjesztessék. Hasonlóképpen intézkedést kértünk abban az irányban, hogy a volt osztrák-magyar monarchia területén kivül eső területeken lévő magyar vagy magyar érdekeltségü fatermelő- és faipari vállalatokra vonatkozólag az utódállamok által eszközölt szequesztráczió hatályon kivül helyeztessék és a zárlati és likvidácziós intézkedésekkel okozott igen tetemes károk megtérittessenek.

A magánjogi szerződések fejezetében kértük a nagy vagyoni érdekeket reprezentáló fakitermelési szerződések kifejezett érvényben tartását, úgy az államok, törvényhatóságok, községek, vagy hasonló erkölcsi testületek erdőire vonatkozó szerződések, mint a magántulajdonban lévő erdők felhasználására vonatkozó szerződések tekintetében. Figyelemmel továbbá arra, hogy a magyar favállalatok egyfelől a háború, másfelől az azt követő forradalmi események következtében nem voltak képesek erdőkitermelési szerződéseiket a kikötött határidőben lebonyolitani, a kötendő békeszerződésbe oly rendelkezés felvételét kivántuk, mely szerint akár a magánosok között, akár pedig magánfelek és államok, törvényhatóságok, községek, vagyoni közösségek és hasonlók között fennálló fakitermelési szerződések, nemkülönben a fakitermeléssel kapcsolatban gyakorolt összes egyéb jogokra, u. m. tutajozás, iparvasut, sodronypályák, fürészrakterület stb. vonatkozó szerződések érvénye is, a világháború kitörésétől a békekötés napjáig eltelt idő tartamával hosszabbittassék meg.

Foglalkoztunk még a szociális biztositás terhei megosztásának kérdésével, valamint a vasuti és hajózási rendelkezésekkel. A megmaradó Magyarország fábani szükségletének biztositása czéljából feltétlenül szükségesnek jeleztük, hogy az utódállamokból a maradék Magyarország belfogyasztására szánt és oda irányitott minden-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nemű faküldemények általában, vagy ha ez ebben a formában keresztülvihető nem volna, úgy mindenesetre az ezen emlékiratunkban megjelölt vámmentes kiviteli kontingensek erejéig legalább azok a szállitási és tarifális kedvezmények mellett lehessenek szállithatók, mint amelyeket a békeszerződés az utódállamokból Magyarországon átmenő faküldemények részére biztositani fog.

A waggonhiány elháritása céljából csatlakoztunk ahhoz az inditványhoz, mely szerint a háború alatt működött közös kocsiintézőségi hivatal (Gemeinsames Wagendirigierungsamt) mintájára az érdekelt vasutak képviselőiből haladéktalanul egy központi szerv állittassék fel, amelynek feladata legyen az érdekelt vasutak kocsiparkjának irányitása.

A nagy áldozatokkal létesitett és fentartott fiumei kikötőnek (a fakikötővel együtt) elvesztésével szemben némi kárpótlásképpen a megmaradó Magyarország tranzitókereskedelme érdekében kértük, hogy Magyarországnak Fiuméba és Fiuménak mifelénk irányuló forgalma bármely más államnak ugyanezen viszonylatokban fennálló forgalmával egyenlő elbánásban részesittessék.

A folyamhajózás, nevezetesen a dunai hajózás tekintetében a szövetséges és társult parti államok részére biztositott kedvezményekkel kapcsolatban, a mi részünkről a viszonosság fontosságát hangsúlyoztuk.

Emlékiratunkat a következőkép zártuk be: „Bármikép is alakuljon Magyarországnak a békeszerződés által reákényszeritendő sorsa, ez nem fogja földrajzilag, politikailag, gazdaságilag szervesen egymáshoz kapcsolódott részeit széjjelszakithatni s ha az a reménységünk, hogy a velünk békét kötő államokban a jobb belátás fog felülkerekedni, nem is válnék valóra, úgy azt a bizodalmunkat soha nem fogjuk feladni, hogy a magyar nemzet ezeréves történeti multjával igazolt államfentartó képessége, dacolva mindazokkal a törekvésekkel, amelyek őt létében meg akarják semmisiteni, újból meg fogja találni helyét a politikailag és gazdaságilag független kulturállamok sorában."

Ezt irtuk 1919. év deczemberében, a béketárgyalások küszöbén. Azóta, mint tudjuk, hazánk végzete beteljesedett. Hiába tártuk fel biránk előtt sebeinket, amelyeket ellenfeleink ütöttek rajtunk, akik a háborúba belekényszerittettünk, azt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

becsülettel végigküzdöttük és akiket végül hitvány, lelketlen kalandorok védtelenné tettek s kiszolgáltattak ellenségeinknek. Hiába sorakoztattuk fel előttük a megdönthetetlen érvek foliánsait, amelyek mázsányi súlya alatt minden igazságos biró előtt össze kellett roskadnia annak a tákolmánynak, amelyet elleneink a vak bosszúvágy, féktelen gyűlölet, a hamisitás és a ferditás talajára emeltek. Hasztalanul hangzott el ügyünk igazsága mellett hazánk legnagyobb fiának szava, szellemének minden gazdagságával és ékesszólásának minden ragyogásával: a verdikt mégis elitélő volt s a trianoni „béke"-szerződésnek csufolt okmány azóta belekényszerült hazánk szentesitett törvényei közé. De ha ez a békeokmány mindent el is vett tőlünk, egyet még sem vehetett el: azt a hitünket és bizalmunkat, amely ma erősebb és megingathatatlanabb mint valaha, hogy el kell jönni egyszer a nagy igazságtételnek, amely vissza fogja adni nekünk elorzott kincseinket és amelynek felvirradásakor a négy folyó és hármas hegy , annyi könnyel és vérrel áztatott szent birodalma felett ismét a magyar nemzet ezeréves dicsőségének ragyogó napja fogja áldástosztó sugarait széjjelárasztani!

Árszabályozási kérdések.

A faforgalom kormányhatósági szabályozásának kérdései beszámolónk utolsó két évében úgyszólván állandóan lekötötték tevékenységünket. Az e téren kifejtett széleskörű akciónk iránytűje egyfelől azt a czélt jelölte ki számunkra, hogy szüntettessenek meg azok a korlátozások, amelyek a hatósági beavatkozásban általában, különösen az árak megállapitásában nyilvánultak; amennyiben pedig a kormányzat — s ez volt akciónk másik vezérelve — a hatósági beavatkozás megszüntetését a háborút követő események által termelésünkben és forgalmunkban előidézett rendkivüli viszonyok folytán még nem találta elérkezettnek, úgy legalább tartson lépést árszabályozó tevékenységében a tényleges termelési és piaczi viszonyokkal, mert a termelésre serkentőleg ható helyes és igazságos árpolitikát máskép folytatni nem lehet.

Ezen elveinkért állandó kemény küzdelmet kellett vivnunk, mert hiába bizonyitgattuk minden alkalommal a legtár-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

gyilagosabb érvekkel érdekeltségünk kivánalmainak az adott viszonyokban gyökerező, s ezért jogos és indokolt voltát, hiába sorakoztattuk fel előterjesztéseink mellett gazdasági törvényszerűségekből meritett érvek egész légióját, mindig szemben kellett magunkat találnunk az elzárkózás rideg szellemével, amely kézzelfoghatóan igazolt legitim óhajainkban is csak egyoldalú érdekek jogosulatlan érvényesülni akarását volt hajlandó észlelni, s azokkal a rideg „non possumus"-t szegezte szembe.

Idevonatkozóan kifejtett akciónk lényeges mozzanatait a következőkben emeljük ki:

Már előző évi jelentésünkben részletesen ismertettük azon előterjesztésünket, amelyet a 3.368/1918. sz. (még 1918. év augusztusában kiadott) faármaximálási rendelet megváltoztatása tárgyában intéztünk az illetékes minisztériumokhoz. Az időközben ránkszakadt katasztrófa következtében a kérdés csak az 1919. év február havában megjelent *778/1919. M. E. számú kormányrendelet* útján nyert újabb szabályozást, amely a 3.368/1918. számú faármaximálási összminiszteri rendeletet lényegében csupán olyan irányban változtatta meg, hogy a tüzifa és faszén árait a változott viszonyokhoz képest (azonban korántsem kielégitően) módositotta, azonkivül elrendelte a helyi ármegállapitó bizottság által megállapitott eladási áraknak a földmivelésügyi miniszter úr útján leendő felülvizsgálását; egyebekben azonban a 3.368/1918. számú kormányrendeletet érintetlenül hagyta.

A 778/919. M. E. rendelet.

A jelzett 778/1919. számú rendeletnek főleg 6. §-a adott számos félreértésre és surlódásra alkalmat. Ez a 6. §. ugyanis akként rendelkezett, hogy a rendelet hatálybalépte előtt létrejött szerződések alapján a vevő az eladótól a teljesitést csak a tényleges szállitás (átadás) időpontjában érvényben álló legmagasabb áron követelheti, vagyis a rendelet a felemelt vételár igényelhetése tekintetében visszaható erővel ruházta fel önmagát. Ezt a rendelkezést sokan úgy magyarázták, hogy a 6. §. feltétlenül visszaható erővel bir *minden* még nem teljesitett ügyletre nézve, ami a kereskedői érdekeltség körében nagy ressensust keltett. A kormányzat szükségesnek is látta a jelzett 6. §-nak külön rendeletben hiteles magyarázatát adni,

A „6. §."

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

amely azonban korántsem oszlatta el a 6. §. értelmezhetőségére vonatkozó véleménykülönbségeket és ellentéteket.

Egyesületünk ezért indittatva érezte magát a tüzifakereskedői érdekeltséggel elvi megállapodásokat létesiteni arra nézve, hogy az egyesület termelő tagjai a tüzifakereskedői érdekeltséggel szemben mikép fogják az egymásközti viszonylatban a 6. §-t értelmezni. Az ez irányban folytatott hosszas tárgyalások eredménye egy oly tartalmú egyezmény volt, amely szerint a felek a 778/1919. M. E. számú kormányrendelet életbelépte előtt létrejött tüzifaadásvételi ügyletekből származott bizonyos (az egyezményben pontosan körülirt) esetekben egy választott bíróság döntésének vetik magukat alá, amely bíróság döntéseinél (a felmerült termelési költségtöbblet, valamint a szállitást gátló körülmények figyelembevétele, s végül a szállitási határidő meghatározása tekintetében) az egyezményben lefektetett általános elveket tartozott volna zsinórmértékül venni.

Az egyezmény végrehajtására azonban egyfelől a proletárdiktatura kitörése, másfelől a termelés és kereskedelem viszonyaiban időközben előállott mélyreható változások folytán nem került a sor. Előidézte ezt részben a birói gyakorlat állásfoglalása is, amely meglehetős határozottsággal tisztázta a jelzett kormányintézkedés interpretációja körül támadt nézeteltéréseket. A kir. Kúria ugyanis többrendbeli határozatában (lásd: P. IV. 1.421/1919., P. VII. 1.360/1919. és végül a legutóbbi időben P. IV. 1.698/1919. számú határozatokat), arra az álláspontra helyezkedett, hogy magának a 6. §. rendelkezésének szövege és tartalma szerint a rendelkezés csak azokra az ügyletekre vonatkoztatható, ahol a teljesitési határidő a rendelet hatálybalépte előtt még nem járt le, hanem szerződésileg csak az ezutáni időre van kikötve; ellenben nem befolyásolhatja azokat az ügyleteket, amelyeknél a szerződési határidő a rendelet kelte előtt már letelt.

A proletárdiktatura bukása után természetesen késedelem nélkül újból felvéve a faforgalom hatósági szabályozása ügyében folytatott akciónk fonalát, elsősorban a Faértékesitő Hivatal vezetőségéhez fordultunk — amely az u. n. tanácsköztársasági fahivatal megszüntetésével ismét meg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kezdte működését — s ott feltárva a fatermelésnek és faellátásnak kritikus helyzetét, leszögeztük mindenekelőtt azon elvi álláspontunkat, hogy az érdekeltség csak úgy tud eredményesen megfelelni a faellátás tekintetében a válságos dökben reá nehezedő súlyos feladatoknak, ha mielőbb visszanyeri teljes autonómiáját. Ezért tehát ha egyfelől helyeseltük azt, hogy a közszükséglet fedezéséhez igényelt fakészletek hovaforditásának és irányitásának ügye *átmenetileg* ismét a Faértékesitő Hivatal kezébe tétessék le, úgy másfelől hangsúlyoztuk, hogy a Faértékesitő Hivatalnak ebbeli munkálkodása csak akkor válhatik eredményessé, ha a faellátás ügyeinek intézése az egyesületünk által képviselt fatermelésnek és fakereskedelemnek minél szélesebb körü bevonása mellett történik. Evégből megsürgettük (az előző évi jelentésünkben kimeritően ismertetett) ama előterjesztésünk elintézését, amely a Faértékesitő Hivatalnak az egyesületi érdekeltség részvételében nyilvánuló gyökeres reformálására irányult.

Sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy ezen előterjesztésünk — amely szerint a Faértékesitő Hivatal, ismételjük, csak átmenetileg működött volna és a forgalom kötöttségének mintegy fokozatos „Abbau"-ját lett volna hivatva előkészíteni — kormányzati körökben nem részesült az azt megérdemlő méltánylásban.

Nem szólva ugyanis arról, hogy még a háború ideje alatt keletkezett 3.907/1917. M. E. számú kormányrendeletnek a kényszertermelésre vonatkozó intézkedései a 4.996/1919. sz. rendelettel lényeges kiterjesztést nyertek, a fakereskedelmi forgalom nemcsak hogy nem jutott szabad levegőhöz, hanem mozgási lehetőségei mind szűkebb térre szorultak a röviddel azután megjelent 6.218/1919. M. E. számú kormányrendelet révén, amely az erdő- és faügyek kormánybiztosságának intézményét állitotta fel. E rendelet a kormánybiztosságot a faellátás biztositása végett teendő intézkedések szempontjából a legmesszebbmenő kivételes jogokkal ruházta fel, nemcsak a fatermékek felhasználását és forgalombahelyezését, hanem azoknak közszükséglet czélokra való igénybevételét illetően is, amennyiben mindazokban a teendőkben, amelyeket a vonat-

A 6218/919. M. E. sz. rend. a fakormánybiztosságról.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kozó kormányrendeletek eddig a földmívelésügyi, vagy kereskedelemügyi minisztériumok hatáskörébe utaltak, a kormánybiztosság kezébe tétettek le, avval a jogosultsággal, hogy a kormánybiztosság az emlitett rendeletektől közérdekből eltéréseket állapithat meg. A Faértékesitő Hivatal szintén a kormánybiztosság felügyelete és ellenőrzése alá helyeztetett. Ez a gyakorlatban odavezetett, hogy a hivatal egyszerü végrehajtó közeggé vált, a kebelében az 1.851/1917. M. E. sz. rendelet szerint felállitott bizottságok megszüntek működni s igy az érdekeltségnek ama jogos kivánsága, — amelyért pedig már a Hivatal fennállása óta oly szivós küzdelmet folytatott, — hogy a Faértékesitő Hivatalra bizott ügyek intézésében az őt jogosan megillető ingerenciát gyakorolhassa, nemcsak hogy meg nem valósulhatott, hanem az érdekeltség még azt a csekély befolyását is elveszitette az ügyek intézésében, amelyet a bizottságokban bár többnyire mint törpe minoritás, de mégis mint tanácskozó közeg némikép érvényesithetett.

Az 5677/1919. M. E. sz. kormány-rendelet.

Ezzel egyidőben jelent meg az 5.677/1919. számú kormányrendelet. E rendelet a faármaximálási (3.363/1920. M. E. számú) s az azt módositó (778/1919. M. E. sz.) rendeleteken csak annyiban változtatott, hogy az azokkal megállapitott legmagasabb árak hatályonkivül helyezése mellett (a 3. §-ban) csupán a *közcélok* kielégitésére igénybevett *tüzifa-* és faszénre állapitott meg újból maximális árakat és a korábbi rendeletekkel statuált egyéb forgalmi korlátozásokat csakis a közszükségletek fedezésére szolgáló tüzifa és egyéb anyagok áraira, bejelentésére, felhasználására és forgalombahelyezésére vonatkozóan tartotta érvényben. Az 5.877/1919. M. E. számú kormányrendeletnek ez az intézkedése tehát elvben a faforgalomnak részleges felszabaditását akarta jelenteni. Mondanunk sem kell azonban, hogy ez a szabaddátétel — szemben azokkal a messzemenő korlátozásokkal, amelyek a fakormánybiztosi intézményt létesitő 0.218/1919. számú, fennebb ismertetett rendelet intézkedéseiben nyilvánultak — csupán irott malaszt maradt.

Az 5.677/1919. számú rendelettel statuált újabb árszabályozási kormányintézkedés ellen kötelességünk volt állást foglalni. Elsősorban ezúttal is azt hangoztattuk — és e tekintet-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ben az akkori kereskedelemügyi miniszter többizben tett kijelentéseit tehettük magunkévá, — hogy a forgalomnak továbbra fentartott fölös és czéltalan megkötése a fahiányon enyhiteni nem fog, mert szerintünk czt csakis a szabadkereskedelmi forgalomnak helyreállitása útján lesz lehetséges elérni; azoknak a visszaéléseknek megtorlását pedig, amelyek üldözését mi sürgettük először a legerélyesebben és legnyomatékosabban, a szabadkereskedelmi forgalomnak visszaállitása szerintünk éppenséggel nem zárja ki.

Szóvá kellett tennünk ezután azon inkonvenienciákat is, amelyek abból keletkeztek, hogy az 5.677/919. M. E. sz. rendelet (a Faértékesitő Hivatal kebelében működő ármegállapitó bizottság hatáskörének abrogativ hatályon kivül helyezésével) az Országos Árvizsgáló Bizottságnak igen messzemenő hatáskört biztositott az árak felülbirálata, illetve megállapitása tekintetében. Az Árvizsgáló Bizottság ugyanis (a rendelet 2. §-a értelmében) a szabad rendelkezés alá kerülő fakészletekre vonatkozó aránytalanul magas ár kikötése, vagy elfogadása esetében a vevő kérelmére az ártételeket felülvizsgálhatta; a közszükséglet fedezése czéljából igénybevett és kiutalt faanyagok árait pedig (az 5. §. értelmében) megegyezés hiányában megállapithatta.

Aggályosnak jeleztük azt, hogy a vevő az Árvizsgáló Bizottság most emlitett utólagos árfelülbiráló hatáskörét minden korlátozás nélkül igénybevehesse, rámutatván arra, hogy a vevő ily körülmények között ezt a jogot arra is felhasználhatja, hogy hónapokkal a megtörtént szállitás után visszatérhessen az addig esetleg már teljesen le is bonyolitott ügyletre, vagy az ügylettől egyszerűen elállhasson azzal az indokolással, hogy az Árvizsgáló Bizottság az árat meg nem felelőnek találta. A jogbiztonság szempontjából tehát szükségesnek jeleztük azt, hogy a vevő részére biztositott eme jog csak bizonyos praeclusiv határidőn belül lehessen gyakorolható, amely határidőt — miután a vevőnek módjában áll az árfelülvizsgálat tekintetében az ügylet megkötése után azonnal intézkedni — legfeljebb 15 napban tartottuk megállapitandónak. Kiemeltük ez alkalommal, hogy az Országos Árvizsgáló Bizottság részére biztositott ezen új hatáskör mellett fokozottabb szük-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ség van arra, hogy az egyesületünk által képviselt érdekeltség az Árvizsgáló Bizottság oly módon folyhasson be, hogy a bizottság elbirálása alá kerülő kérdésekben szakvéleményét minden esetben nyilvánithassa, mert jelenleg a fatermelő és fakereskedő érdekeltség az Árvizsgáló Bizottságban a többi sokkal kevésbbé jelentős foglalkozási ágakhoz mérten megfelelően képviselve nincsen.

Oda konkludáltunk tehát, hogy az 5.677/1919. M. E. sz. rendelet 2. §-a utolsó bekezdése egyfelől kiegészittessék, másfelől, hogy az Árvizsgáló Bizottság tagjaivá egyesületünk által javaslatba hozandó szakférfiak is kineveztessenek és az Árvizsgáló Bizottság arra utasittassék, hogy minden szakmánkat érdeklő árfelülvizsgálati vagy ármegállapitási kérdésben a bizottságba kiküldendő szakértőink, vagy pedig egyesületünk véleményét előzetesen kérje ki.

A kereskedelemügyi miniszter úr — ahová most tárgyalt előterjesztésünket intéztük — 36.544/1920. szám alatt kelt átiratával arról értesitett bennünket, hogy azon javaslatunkat, mikép az 5.677/1919. M. E. számú kormányrendelet az általunk előterjesztett értelemben módosittassék, a földmivelésügyi miniszter úrral egyetértőleg lépéseket tett, azon kérelmünket azonban, hogy az általunk javaslatba hozandó szakférfiak az Országos Árvizsgáló Bizottság tagjaivá neveztessenek ki, „jelenleg“ nem áll módjában teljesiteni; ha azonban annak szüksége felmerül, hogy az Árvizsgáló Bizottságba újabb faipari szakemberek neveztessenek ki, az egyesület javaslatait figyelembe fogja venni.

Az 5.677/1919. számú rendeletnek jelzett irányban leendő megváltoztatása végett a kereskedelemügyi miniszter úr által kilátásba helyezett intervencziő azonban — úgy látszik — nem vezetett eredményre, mert a panaszlott intézkedés nemcsak hogy nem változtattatott meg, hanem a később kiadott (s alább tárgyalandó) irányár-rendeletbe változatlanul átvétetett. Annak a szüksége sem merült fel — úgy látszik — hogy az Árvizsgáló Bizottságban megfelelő képviseletet nyerjünk; meg kell mégis állapitanunk, hogy az Árvizsgáló Bizottság egyesületünk véleményét az árkérdésekben spontán elhatározásból számos esetben meghallgatta és általában köszönetre és elismerésre méltó

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

megértést és jóakaratot tanusitott az érdekeltség ideirányuló javaslataival és véleményeivel szemben. Hogy mindezen jóakarat és megértés mellett sem sikerült az árszabályozás kérdésében tett javaslatainknak érvényt szerezni, az megint más lapra tartozik.

Az Országis Árvizsgáló Bizottság felhivása folytán 1920. évi márczius hó elején egybeállitottuk a forgalomban levő fatermékekre nézve szerintünk megengedhető azon tájékoztató árakat, amelyek az O. K. Á. B. részére úgy az ár megállapitásával, mint annak felülvizsgálásával, de legfőkép a fakereskedelmi forgalomban — hozzátehetjük, nem a legitim forgalomban — előforduló árdrágitó visszaélések megtorlásánál szakszerű irányitásul szolgáljanak.

Az Országos Árvizsgáló Bizottság nem tartotta magát illetékesnek ezen tájékoztató árak elfogadhatósága kérdésében dönteni, hanem azokat az erdő- és faügyek országos kormánybiztossága elé terjesztette, amely e tárgyban 1920. évi április hó 9. napjára értekezletet hivott egybe, amelyen egyesületünk is résztvett. Ezen az értekezleten nyomatékkal hangoztatva az árszabályozás kérdésében elfoglalt fent ismertetett elvi szempontjainkat, kértük előterjesztett irányárjavaslataink elfogadását, megjegyezvén, hogy az arra az esetre, ha az árszabályozásnak az irányárak megállapitása útján való rendszeresitése terveztetnék, úgy ezen irányitó árak mindenkor csak átmeneti érvénnyel birjanak, és hogy azok koronkinti megváltoztatása az érdekeltség meghallgatása mellett történjék. (Az értekezleten mérvadó oldalról az az igen figyelemreméltó s helyes megoldás ajánltatott, hogy a tájékoztató árak ilyetén koronkinti megállapitása a helyi ármegállapitó bizottságoknak hatáskörébe utaltassék, ami ellen magunk sem tettünk ellenvetést.)

Jogos kivánalmainkhoz fűzött várakozásaink azonban ezúttal is csalódást hoztak, mert megint azt kellett látnunk, hogy megbizható számadatokkal alátámasztott javaslataink meghallgatásra nem találnak.

Amidőn az árdrágitó visszaélésekről szóló 1920:XV. t.-cz. parlamenti tárgyalás alatt, s a törvényerőre emelkedés küszöbén állott, indittatva éreztük magunkat — tekintettel azokra

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a rendkivül szigorú szankcziókra, amelyekkel a törvényjavaslat az árdrágitó visszaéléseket felruházta — megsürgetni a kormánybiztosságnál a tájékoztató árak megállapitására irányuló előterjesztésünk elintézését. Ámbár a kérdést állandóan napirenden tartottuk és annak megoldását az 1920 : XV. t.-cz. időközbeni életbelépése után újabb előterjesztés kapcsán ismételten kérelmeztük, csak 1920. évi augusztus havában hivatott egybe a kormánybiztosság által az első értekezlet, amely a fatermékek forgalombahozatalánál követelhető irányárak megállapitásának kérdésével foglalkozott. Ezen az ankéten előterjesztettük újabban átdolgozott tájékoztató árjavaslatainkat s kértük azokat az e részben kibocsátandó kormányrendelet megtételénél figyelembe venni. Már többször érintett elvi álláspontunk fenntartása mellett ez alkalommal is nyomatékkal utaltunk arra, hogy különösen az ország tüzifaellátása, de műfábani szükségletének biztositása szempontjából is szakitani kell az árszabályozás körül eddig követett és rövidlátó politikával, mert — mondottuk — ha a tájékoztató árak megint a belföldi termelési költségek, illetve a tekintetbe jövő külföldi piaczok árainak figyelmen kivül hagyásával fognak megállapitást nyerni, úgy az ország mihamarabb fa nélkül fog állni.

A 7266/920. M. E. sz. kormányrendelet.

Csaknem egy hónappal ezután jelent meg a *7.266/1920.* számú kormányrendelet, amely az 5.677/1919. M. E. számú összminiszteri rendelet hatályon kivül helyezésével új tájékoztató árakat léptetett életbe. Ez az újabbi árszabályozás szintén mindenben a régi nyomon haladt. Az új tájékoztató árak majdnem kivétel nélkül megint a tényleges belföldi termelési költségek, s a külföldi beszerzési árak alá kerültek, aminek természetesen nem serkentőleg, hanem lohasztólag kellett a belföldi produkczióra hatnia. A tájékoztató árak ilyetén megállapitása azonban az importot is megnehezitette, ha éppen meg nem akadályozta azáltal, hogy a behozatal csakis a publikált tájékoztató árak keretén belül maradó eladási árak mellett engedélyeztetett.

Felismerve azokat a veszedelmeket, amelyeket ezen újabbi szerencsétlen árszabályozás elsősorban az ország tüzifaellátására nézve jelentett, szükségesnek tartottuk mindenekelőtt e részben külön előterjesztéssel fordulni úgy a miniszter-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

elnökhöz, mint az összes egyéb illetékes kormányhatóságokhoz, amelyben a megfelelő árelemzések bemutatása és árjavaslataink megtétele mellett előre is jeleztük, hogy amennyiben a tüzifaáraknak megfelelő megváltoztatása a legsürgősebben nem eszközöltetnék, úgy a katasztrófális hatású tüzifahiány elháritható nem lesz és ezért a felelősség azokat a tényezőket fogja terhelni, akik a megfelelő intézkedést elmulasztották, amikor a bajon segiteni, vagy azt legalább is enyhiteni lehetett volna.

Külön beadványban hivtuk fel ezzel párhuzamosan az illetékes fórumok figyelmét arra is, hogy a 7.266/1920. számú rendeletben a legnélkülözhetetlenebb fatermékekre, fürészelt faanyagra, bányafára, etc. megállapitott tájékoztató árak mellett — amelyek határát túllépő árak mellett ezen fatermékek behozatala sem engedélyeztetett — az országnak ezen elsőrendü faanyagokban legsürgősebben kielégitendő szükséglete sem lesz fedezhető, s ezért kértük legalább is a fabehozatal tekintetében fennálló korlátozások elejtését, ha már a faanyagok forgalma teljesen szabaddá nem tehetőnek nem találtatik. Meggyőző argumentumokkal tártuk fel az importtal foglalkozó érdekeltekre nézve a behozatal engedélyezése körül követett rendszer mellett előálló tarthatatlan helyzetet, amely mellett az importőrök üzleteket kötni teljességgel képtelenek, mert a behozatali piaczok árainak folytonos változása, de különösen az ugrásszerü valutaárfolyamhullámzás minden előre való számitást kizárnak és azt eredményezik, hogy addig, amig a behozott árúkra vonatkozó ügylet létrejön és a kormányhatóság által jóváhagyatik, az ügylet teljesitése — a viszonyok időközben beállott változása következtében — egyenesen kérdésessé válik; a megkötött és jóváhagyott ügyletek teljesitése pedig a már engedélyezett árak mellett nem eszközölhető.

Számolva azzal, hogy a behozatal szabaddátételére irányuló kormányhatósági intézkedés kibocsátása iránt tett ezen előterjesztésünk hosszabb megfontolás tárgyát fogja képezni, viszont az érintett faanyagok behozatalának megfelelő szabályozása halasztást nem tür, azt kértük, hogy addig is, amig a behozatal szabaddátétele iránti kérelmünk fölött kormány-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

hatósági döntés hozatik, legalább az engedtessék meg az érdekelteknek, hogy az irányárak keretén belül engedélyezett s koronákban kifejezett behozatali árakat a behozatali ország pénznemének egy átlagos középárfolyamára vonatkoztathassák, amely középárfolyamot meghaladó árfolyamkülönblet az engedélyezett árhoz hozzászámitható legyen.

Ezzel egyidejüleg egy terjedelmes emlékiratban részletesen feltártuk a 7.266/1920. számú kormányrendelet által okozott egyéb sérelmeket. A rendelet általános jellegü intézkedéseit illetőleg nem tartottuk megfelelőnek azt a rendelkezést, amely szerint a kifuvarozási költségek abnormis volta esetén a tájékoztató árakra csupán 10%-os felár engedélyezhető, mert a felár a tényleges többköltségek fedezésére esetőleg nem elégséges; azt inditványoztuk tehát, hogy a felár magasságát a fuvarozás és berakás útján előállott *tényleges* költségtöbblet összegéhez képest esetről-esetre a Faértékesitő Hivatal állapithassa meg.

A hatósági ellenőrzés jogának magánszolgálatban álló erdőtisztekre való átruházását (miként ezt a rendelet 9. §-a teszi) teljesen elejtendőnek, legjobb esetben is csupán oly terjedelemben tartottuk elfogadhatónak, hogy a magánszolgálatban álló erdőtisztek az ellenőrzést a vállalatokkal szemben *kizárólag* az utóbbiakat *készleteik bejelentése,* illetőleg a termelés tekintetében őket terhelő kötelezettségek betartása tekintetében gyakorolhassák és hogy ezt se tehessék olyanokkal szemben, akikkel munkaadójuk szerződéses viszonyban áll.

Végül rámutattunk arra az ellentmondásra, amely a rendelet szerint büntető megtorlás alá eső cselekmények minősitése és az azok felett itélkező bíróság hatáskörének kijelölése között fennáll. (A rendelet szerint ugyanis a rendeletbe ütköző cselekmények *kihágásnak* minősittetnek, viszont a rendelet utolsó bekezdése értelmében a megállapitott áraknál magasabb árak követelése, megtérítése, elfogadása, etc., szóval az árdrágitás az 1920 : XV. t.-cz. rendelkezése alapján birálandó el. Ez nyilvánvaló ellentmondás — igy érveltünk — mert az árdrágitó visszaélésekről szóló törvény a most jelzett cselekményeket *büntettnek* vagy *vétségnek* minősiti és nem a rendőrhatóság, hanem az uzsorabiróság hatáskörébe utalja. Ezt az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ellentmondást kiküszöbölendőnek jeleztük oly módon, hogy vagy mondassanak ki a rendeletbe ütköző cselekmények és mulasztások az 1920 : XV. t.-cz. alapján elbirálandóknak, amely esetben a rendőrhatóságnak kompetencziáját meg kellene szüntetni, vagy pedig a rendőrhatóságok kompetencziáját fenn kell tartani, ebben az esetben azonban a jelzett cselekmények nem lévén az 1920 : XV. t.-cz. alapján elbirálhatók, az ezen törvény alkalmazására való utalást mellőzni kellene.

Részletes birálat tárgyává tettük ezután a sérelmesen megállapitott ártételeket s részben ebbeli korábbi javaslatainkra való utalással, részben új árjavaslatok kapcsán kértük az irányáraknak a tényleges termelési és piaczi viszonyokhoz igazodó gyökeres megváltoztatását, e helyütt is figyelmeztetvén arra, hogy csak ily módon lesz lehetséges elkerülni azon beláthatatlan következményekkel járó bajokat, amelyek a fainség állandósulása esetén gazdaságunkat fenyegetik.

Mindezen előterjesztéseinket, amelyeket az illetékes szakminisztériumoknak is megküldöttünk, megismételtük azon az ankéten, amely a kereskedelemügyi miniszter úr elnöklete alatt november havában a faellátás ügyében tartatott, amelynek eredményeként november elején megjelentek a 9.331/1920. és 9.332/1920. számú kormányrendeletek. Az előbbi a tüzifa árait szabályozta újból, az utóbbi pedig a tüzifa és faszén behozatalát tette szabaddá, egyebekben azonban a 7.266/1920. számú miniszteri rendelet intézkedéseit a tájékoztató árakkal együtt fenntartotta. *A 9331/1920. és 9332/1920. számú kormányrendeletek.*

Nem nyert megoldást ezen kormányintézkedés útján a behozatali érdekeltségnek az a legnagyobb sérelme, amely szerint a behozatal árainak és feltételeinek engedélyezése — teljesen mellőzve az importáló országok piaczi és valutáris viszonyait — továbbra is csak a tájékoztató árak korlátai között történt.

Nem hozta meg a várt orvoslást ismételt előterjesztéseinkkel szemben a már csak 1920. év végén megjelent 10.780/1920. számú kormányrendelet sem, amely a tüzifa és egyes műfaválasztékok tájékoztató árait bár felemelte, de a műfa behozatalát a fent tárgyalt rendszer mellett nem segithette elő. *A 10.780/1920. számú kormányrendelet*

Egyesületünk mindezeknél fogva kötelességének tartotta

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a fent tárgyalt árszabályozási politika mellett immár teljesen tarthatatlanná vált helyzet késedelem nélküli szanálása érdekében minden ereje latbavetésével ismételten sorompóba lépni s egy összefoglaló emlékiratban újból a kormányzat elé tárni azt a helyzetet, amelybe az árszabályozó intézkedések eddigi sorozata a fatermelést és fakereskedelmet juttatta. Ebben az emlékiratunkban tömör hadirendben sorakoztattuk fel mindazon döntő argumentumainkat, amelyeket az eddigi árszabályozások meddősége és elégtelensége miatt előző beadványainkban már többszörösen felhoztunk. Odakonkludáltunk, hogy mindazok a próbálkozások, amelyek eddig az árak hatósági megállapitásában s a forgalom megrendszabályozásában nyilvánultak, — mivel a gazdasági törvényszerüségekkel szállnak szembe, — eredményteleneknek és meddőknek kellett bizonyulniok. A késedelmeskedés ideje azonban — mondottuk — már elmult: *a fakaraskedelemi forgalmat meg kell szabaditanunk azoktól a korlátozásoktól, amelyek akár a belföldi forgalomban követelhető árak megállapitásában, akár a behozatal árainak és feltételeinek szabályozásában, akár más egyéb formában jelentkeznek.*

Nem tehető az ellen kifogás, — igy szólottunk — hogy a belföldi termelés fokozása érdekében átmenetileg tartassanak fenn azok a kényszeritő intézkedések, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ott, ahol a magángazdálkodás saját inicziativájából nem hajlandó a termelés folytatására, inséges faellátásunk segitése érdekében hatósági beavatkozás alkalmaztassék, noha a mi vélekedésünk szerint — mondottuk — a szabadforgalom visszaállitása annyira serkentőleg fog hatni a termelésre, hogy a kényszeritő intézkedések alkalmazásának szüksége önként el fog esni. Hozzátettük azonban, hogy ezekhez a csakis átmenetileg alkalmazható kényszeritő eszközökhöz is szerintünk csak a végső esetben és csak ott szabad nyulni az illetékes fórumoknak, amikor és ahol a termelés folytatása másként nem garantálható és hogy továbbá e kényszeritő eszközök minden figyelembe jövő birtokosra nézve az egyenlő elbánás elve szerint alkalmaztassanak, s hogy végül az ilyen esetekben adanló megtéritések megfeleljenek a kitermelés czéljából igénybevett vagy a kitermelt fa tényleges forgalmi árainak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Arra azonban, — ez volt a végső konkluziónk — hogy a fakereskedelmi forgalomban továbbra is fentartassanak azok a korlátozások, amelyek sem a fogyasztók érdekeit nem szolgálják, hanem csupán a termelő- és kereskedőérdekeltséget akadályozták meg erői kifejtésében, semmi elfogadható ok nincsen. Meg kell szabaditanunk tehát a forgalom legitim tényezőit, a termelést és kereskedelmet a hatósági beavatkozás formájában nyilvánuló minden kölönctől: az annyira terhes és annyi zaklatással járó készletbejelentési és nyilvántartási kötelezettségtől, a készleteknek sokszor oly igazságtalanul keresztülvitt — mert csakis a kötelességét hiven teljesitő felet érő — hatósági igénybevételtől, a szállitási igazolványok váltásának kényszerétől, egyszóval mindazon korlátozásoktól, amelyek csakis a háború idejére terveztettek és birtak létjogosultsággal, ma azonban egyenesen elriasztólag hatnak a termelés és kereskedelem törzsökös és legitim elemeire.

Utoljára emeltük fel figyelmeztető szavunkat és felhivtuk a kormányzat figyelmét arra, hogy ha a termelés és kereskedelem óhajait most sem fogja tekintetbe venni, úgy a műfaellátás terén is be kell következnie annak, amit a tüzifaellátás terén már elértünk, hogy nem lesznek készleteink, nem fogjuk tudni a fafeldolgozó ipart ellátni és üzemképes állapotban fentartani, aminek következményeiért azonban minden felelősséget elháritottunk az általunk képviselt érdekeltségről.

Örömmel jelenthetjük, hogy ezen czéltudatos fellépésünk jelentésünk utolsó évének bezárulása után igen jelentős eredményt hozott, amennyiben a kormánynak a folyó évben közzétett 1.000/1921. számú rendelete szerint a műfaanyagoknak behozatala szabaddá tétetett. A magunk részéről a kormányzatnak ezt az elhatározását megnyugvással fogadtuk, mert ebben közeledést láttunk azon czél felé, amely a fakereskedelmi forgalomnak minden hatósági kényszertől és beavatkozástól való szabaddátételéhez vezet. Beszámolónk idevonatkozó részét tehát azzal a reménnyel zárhatjuk le, hogy az érdekeltségnek ez a régi vágya és óhaja mielőbb teljes mértékben meg fog valósulni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Talpfa szükséglet biztosítása.

E helyütt kell megemlékeznünk a MAV. talpfaszükségletének biztosítása körül kifejtett közreműködésünkről. A MÁV. talpfaszükségletének ellátása ugyanis a lefolyt utolsó évben meglehetős kritikussá vált. Talpfatermelő vidékeink elszakadása következtében a belföldi termelés úgyszólván teljesen megszünt, pedig a MÁV.-nak a háború alatt teljesen lerongált vasuti hálózata sürgős talpfakicserélést tesz szükségessé. A belföldi talpfatermelés előmozditása szempontjából történtek ugyan bizonyos kormányhatósági intézkedések; igy a fakormánybiztos 1920. évi 3.000/K. B. számú rendeletével kötelezte az összes fatermeléssel foglalkozó erdőbirtokosokat, hogy a használás alatt levő és használatra kerülő erdőállományokban a termelés folyamán keletkező és 25—35 cm. középátmérővel biró törzsrészekből — amennyiben talpfatermelő munkások nem állanak rendelkezésre — úgy a csertölgyesekben, mint a bükkösökben, erdei fenyvesekben és tölgyesekben további intézkedésig 2·2—4·5 méter hosszú, talpfa előállitására alkalmas rönköket termeljenek és azokat a MÁV. igazgatóságának ajánlják fel. A rönkök köbméterenkinti egységárát a szállitó felek és a MÁV. közötti külön megállapodás számára tartotta fenn; az átvételig azonban a rönkökért bizonyos alapárakat állapitott meg. Ez az intézkedés egyfelől nem volt kielégitő, mert a megállapitott alapárak nem voltak megfelelőek, de czélirányos sem, mert Csonka-Magyarország erdőállománya talpfa előállitására — sajnos — csak igen csekély mértékben alkalmas. A MÁV. talpfaellátásának mind válságosabbá váló helyzete a lefolyt év vége felé arra késztette a kereskedelmi és földmívelésügyi kormányzatot, hogy a szükséglet mikénti fedezésének megbeszélése czéljából szaktanácskozmányt hivjon egybe. Ezen a szaktanácskozmányon egyesületünk mindenekelőtt arra hivta fel a figyelmet, hogy ámbár az érdekeltség mint eddig is, úgy a jövőben is hazafias kötelességének fogja tudni azt, hogy a MÁV.-ot talpfaszükségletének fedezésében tőle telhetőleg támogassa, Csonka-Magyarország erdőállománya azonban még annak teljes feláldozása és a legforszirozottabb termelés mellett sem elégséges ahhoz, hogy abból a MÁV. egész talpfaszükségletét még csak megközelitőleg is fedezhesse. Ezért azt mondottuk, hogy a MÁV. igazgatóságának elsősorban is a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

bennünket környező államokkal kell közvetlenül érintkezésbe lépnie talpfaszükségletének beszerzése czéljából. Tennie kell ezt még annak tudatában is, hogy a szomszéd államok, igy Cseho-Szlovákia és Jugoszlávia a talpfák bizonyos nemére — a tölgytalpfára — nézve, kiviteli tilalmakat állitottak fel, mert úgy véltük, hogy a közvetlen tárgyalások folyamán nem lesz nehéz meggyőzni az érdekelt államok kormányzatát arról, mikép — tekintve azt, hogy a Csonka-Magyarországgal szomszédos vármegyék tölgyfaállományából készült talpfák elsősorban is Magyarország felé gravitálnak — a szomszédállamok, különösen Cseho-Szlovákia, a Csonka-Magyarországgal szomszédos vármegyékben termelt tölgytalpfákat — már a kedvezőbb fuvardíjrelácziónál fogva is — előnyösebb árakon engedhetik át a Csonka-Magyarország részére, mintha azokat ezen vármegyékből — úgy, ahogy ez jelenleg történik — óriási nagy távolságokra másfelé szállitják el.

Ami a belföldön való beszerzést illeti, úgy e tekintetben azt a meggyőződésünket hangoztattuk, hogy eredményt a MÁV. csak úgy fog elérni ha felhatalmazást nyer arra, hogy talpfaszükségletét saját hatáskörében — és pedig tekintet nélkül mindazon korlátozásokra, amelyek a talpfatermelésre alkalmas gömbfa irányitó árainak és feltételeinek kormányhatósági meghatározásában, vagy más formában jelentkeznek — az érdekelt felekkel való közvetlen megállapodás útján szerezhesse be. Arra az esetre, ha a MÁV. az általunk javasolt felhatalmazást meg nem kapná, átvételi árakat hoztunk javaslatba úgy a talpfa, mint a talpfa készitésére alkalmas rönkfát illetőleg, hangsúlyozván emellett azt, hogy az árak megállapitásánál, mint általában a talpfák beszerzésénél a pénzügyi szempontnak háttérbe kell szorulnia akkor, amidőn a vasutak üzemképességének fentartásáról van szó. A szaktanácskozmányon előterjesztett s a termelést érintő kényszerintézkedéseket igen aggályosnak jeleztük s azokat csak abban a legvégső esetben tartottuk foganatba vehetőknek, ha a MÁV. és a szállitó felek közötti általunk javasolt közvetlen megállapodás útján a szükséglet biztositható nak nem mutatkoznék; de ebben az esetben is a kényszerintézkedéseket az *összes* tekintetbe jövő fabirtokosokra nézve az egyenlő elbánás elve szerint mondottuk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

végrehajtandóknak; felhivtuk továbbá a kormány figyelmét azokra a veszélyekre, amelyek a talpfatermelésre alkalmas egész gömbfakészlet lefoglalása esetén a gyáripart és általában a fafeldolgozó ipart érni fogják, amely ebben az esetben amúgy is igen szűkös mértékben rendelkezésre álló belföldi nyersfájától teljesen meg lenne fosztva. E szaktanácskozmány eredménye alapján történtek bizonyos irányú kormányintézkedések, amelyek azonban már jelentésünk évének eltelte utáni időre esnek.

A fakihasználási jogra vonatkozó rendeletek.

Az 1920. évi május hó 18-án megjelent a *fakihasználási jogok átruházása és a fatermékek értékesitése tárgyában létrejött jogügyletekre vonatkozó 3.920/1920. M. E. számú rendelet*, melynek egyes intézkedései a fatermelésre rendkivül sérelmesek lévén, azok módositása végett a kormányhoz behatóan indokolt felterjesztést intéztünk.

Általánosságban előrebocsátottuk és hangsúlyoztuk, hogy a fatermelő érdekeltség sohasem zárkózott el annak elismerése elől, hogy az erdőbirtokost méltányos megtérités illeti meg akkor, ha a folytatólagos részletekben teljesitendő szerződés tőára nem áll arányban a tőáraknak időközben beállott emelkedésével, aminek bizonysága az, hogy számos fatermelési vállalat az erdőbirtokosokkal minden rendeleti kényszer nélkül kötött a tőárak felemelésére vonatkozó megegyezést. Azon meggyőződésünknek adtunk azonban kifejezést, hogy e megtérítési elv az ügyleteknek csakis azon részére nézve foglalhat helyet, amelyek az idézett rendelet által megállapitott forduló nap — 1918. évi augusztus hó 2-ika — után succesive teljesitendők. Minthogy a rendelet 1. §-a az ezzel ellenkező magyarázatot nem zárta ki, a 13. §. alapján kibocsátandó újabb rendeletben annak kimondását sürgettük, hogy az 1. §-nak 1. vagy 2. bekezdése alapján nem terjeszthető elő kérelem azon fakihasználási jogok ellenértékének, illetve azon lábon álló vagy döntött fakészletek vételárának felemelésére, amelyek ellenértéke, illetve vételára 1918. évi augusztus hó 2-ika előtt esedékes volt és tényleg kifizettetett.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A részleteket illetőleg előterjesztett kívánságaink során kértük azon rendelkezés elejtését, mely szerint a tőárak felemelése iránti kérelem benyujtása az eladott, de még tövön álló vagy már kitermelt, de még át nem adott faanyag átadására halasztó hatállyal bir. Miután a rendelet értelmében a felemelés, illetve utánfizetés iránti kérelem a jogutódokra is kiterjeszthető, annak kimondását kivántuk, hogy az eljáró vegyes bíróság ily esetben arról is határozzon, hogy a kérelmező igényjogosultnak adandó megtérités az összes érdekelt kötelezett felek közt miképen oszlik meg. Megtámadtuk a rendeletnek azt a felette sérelmes rendelkezését, mely szerint oly esetben, amidőn a fakihasználási jog átruházásáért kikötött ellenérték felemelése 50%-ot nem halad meg, a felebbvitel teljesen kizáratott. Végül tekintettel az érintett nagy vagyoni érdekekre, az itélkezni hivatot vegyes bíróság eljárására fokozottabb perrendszerű garanczíákat kértünk. *Fakihasználás.*

A fakihasználási jogok ellenértéke felemelésének kérdésével kapcsolatban újból fölvettük az *erdőkitermelési szerződések tartamának meghosszabbitása* tárgyában a háború alatt folyamatba tett (s legutóbb az 1918. év deczember havában szorgalmazott) akcziónk fonalát s az erdő- és faügyek országos kormánybiztosának közbenjárását kértük egy idevonatkozó megfelelő kormányrendelkezésnek kieszközlése, s e czélból egyesületünk útján a szakérdekeltség képviselőivel való tárgyalások megindítása iránt, amely kérésünk folytán a kormánybiztos úr a május hó 27-ére szaktanácskormányt hivott egybe. Ez alkalommal részletesen kifejtettük, hogy már a világháború eseményei, még inkább azonban a tanácsköztársasági uralom, nemkülönben a román invázió, a fatermelők részére lehetetlenné tették a kitermelési szerződésekben megállapitott lejárati határidők betartását, s hogy nemcsak a máskülönben önhibájukon kivül súlyos anyagi károsodásoknak kitett fatermelők jogos és méltányos érdekéből, hanem az ország faellátásához fűződő közérdek szempontjából is, mulhatalanul szükséges egy oly kormányrendelet kibocsátása, amely általános érvénnyel kötelezőleg mondaná ki a fakitermelési szerződések meghoszabbitását.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A 6195/920. M. E. sz. kormány-rendelet.

Várakozásunk és az emlitett értkezleten kérelmünk teljesithetősége szempontjából elhangzott nyilatkozatok ellenére azonban javaslataink megértésre nem találtak, sőt a nyár utolján meglepetésszerűen megjelent a minisztérium *6.195/1920. M. E. számú rendelete,* mely nemcsak mellőzte az általa kiegészitett 3920/1920. M. E. számú fenttárgyalt rendelettel szemben felhozott kivánságainkat, hanem a fatermelési szerződések meghosszabbitásának kérdésében is egyesületünkével ellenkező álláspontot foglal el.

E rendelet ellen nem mulasztottuk el felterjesztéssel élni. E felterjesztésünkben a rendeletnek főleg azon (az 5. §-ban foglalt) intézkedését sérelmeztük, amely a fakitermelési szerződések meghosszabbithatóságát még újabb olyan feltételekhez füzi, amelyek a meghosszabbitás lehetőségét a gyakorlatban egyenesen meghiusithatják. A rendelet szerint nevezetesen a meghosszabbitásért folyamodó termelőnek nemcsak azt kell igazolnia, hogy a kikötött határidő alatt a felsőbb erőhatalmat képező események következtében önhibáján kivül nem tudta befejezni a termelést, avagy azt csak teljes anyagi tönkrejutása árán fejezhette volna be, hanem azt is be kell igazolnia, hogy a határidő meghosszabbitása az erdőbirtokosnak vagy más érdekelt félnek súlyos sérelmet nem okoz és hogy az erdőbirtokost a meghosszabbitás folytán érhető esetleges vagyoni hátrányok megfelelő kártéritéssel kiegyenlithetők. Rámutattunk arra, hogy a szerződés meghosszabbitásának ily előfeltételekhez való fűzése ilyenformán még sokkal kedvezőtlenebb helyzetbe juttatja a fakitermelési vállalatokat, mint amelyben azok a rendelet kibocsátása előtt voltak, amikor is a birói gyakorlatunk által elfoglalt álláspont mellett valamely felsőbb erőhatalom jellegével biró tény igazolása már egymagában véve is feljogositotta a fatermelőt arra, hogy a jogfosztó következményekkel járó határidőnek kitolását, illetve újabb határidő megállapitását kérhesse, anélkül, hogy a fent körülirt feltételek fenforgását igazolnia kellett volna. De különösen sérelmesnek jeleztük az 5. §-ban felállitott azt a korlátozást, amely szerint 1921. július 15-én túl a szerződések meg nem hosszabbithatók. Flagráns sérelmet láttunk a rendelet által statuált ama szabályban is, mely szerint az eljáró vegyes biróság

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

előtt minden egyes termelési műveletre külön-külön kell igazolni a meghosszabbitás előfeltételeit, holott az erdei kitermelés természetéből folyik, mikép a termelési üzem egyik ágában beállott akadályozó körülmény, az egész termelési üzem folytatására kihat. Teljes lehetetlenségnek deklaráltuk ennélfogva azt, hogy a határidőmeghosszabbitás kérdése a termelési üzem egyes ágai szerint külön-külön vizsgáltassék és a meghosszabbitás annak egyes ágazataira korlátozható legyen. Kifogásoltuk (az 5. §. 4. bekezdésében foglalt) azon intézkedést is, amely szerint a vegyes bíróság a kérelem folytán a meghosszabbitás tartamára külön ellenszolgáltatást is szabhat meg, amely oly magyarázatot is megenged, hogy az erdőbirtokos a fakihasználási jog ellenértékének vagy a lábon álló fa árának a 3.920/1920. számú rendelet alapján kérelmezhető felemelésén kivül még egy *külön* ellenszolgáltatást is követelhetne, amit merőben jogtalannak nyilvánitottunk, mert hiszen a meghosszabbitás folytán szenvedett érdekcsorbulásért az erdőbirtokos a felemelt tőárban vagy vételárban már teljes ellenszolgáltatást nyer. Nem találtuk kielégitőnek a fakitermelési üzem folytonosságához fűződő nagy érdekek szempontjából azt a szabályozást sem, mely szerint az a kérelem érdemleges elintézéséig a termelést csupán a vegyes bíróság engedélye mellett lehet folytatni, mely engedély elnyerése a bíróság által megállapitandó biztositék letétbehelyezésétől függ. A felhozottak alapján új rendelet kibocsátását sürgettük, amelyből a fenti kifogásolt bizonyitási teher és sérelmes korlátozások mellőzését vártuk. Mindezen kellően megokolt előterjesztéseinkkel szemben — úgy látszik — meg kellett elégednünk az erdő- és faügyek országos kormánybiztosának 3.165/K. B. 1920. számú leiratában hozzánk intézett azzal az értesitésével, hogy beadványunkat a földmivelésügyi miniszter elé terjesztette; előterjesztésünk azonban mindeddig érdemi elintézést nem nyert.

Ipartörvény.

Az 1884 : XVII. törvényczikkbe foglalt *ipartörvény* részleges módositása tárgyában a kereskedelemügyi miniszter törvénytervezetet dolgoztatván ki, azt hozzászólás végett egyesületünknek megküldte. Az e tárgyban az 1920. évi junius

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

havában tartott ankéten egyesületünk résztvett s érdekeltségünknek a törvénytervezetre vonatkozó észrevételeit előterjesztette. Ezeket utóbb irásba foglalva is felterjesztettük a kereskedelemügyi minisztériumhoz.

Ezen előterjesztésünkben mindenekelőtt annak a nézetünknek adtunk kifejezést, hogy bármennyire is kivánatosnak mutatkozzék egyébként a ma már bizonyos vonatkozásaiban elévült 1884 : XVII. módositása, a mai idő és viszonyok még sem alkalmasnak a reform keresztülvitelére, amely megállapodott, normális gazdasági helyzetet, s a békeszerződés alapján való orientálódottságot tételez fel. Ez alapon mindenekelőtt a reformnak a békeszerződés végrehajtásáig való elhalasztását javasoltuk.

A reformtervezet érdemét illetőleg általánosságban rá mutattunk arra, hogy a javaslat különösen ami az iparjogositvány gyakorlását és elvonását illeti, szemben a jelenlegi ipartörvénnyel igen sajnos visszaesést mutat. A javaslatnak ezt a tendenciáját Magyarország iparának és kereskedelmének regenerálódása szempontjából határozottan károsnak jeleztük. Kifogásoltuk, hogy a javaslat az 1884 :XVII. t.-cz.-nek az iparszabadság elvén felépülő rendszerével szakitva messzemenő korlátozásokat állit az ipar szabad gyakorlása elé és mélyen belenyulva a szerzett jogokba, a háborús, valamint az azt követő időszak alatt talán indokolt kivételes jogelveket megrögziteni igyekszik, holott a javaslat éppen már azon idő számára készül, amikorra gazdasági, társadalmi és politikai rendünk konszolidálása remélhető és Magyarország ismét bekapcsolódhatik a nemzetközi kereskedelmi forgalomba.

Ezen vezető szempontok előrebocsátása után biráltunk a törvényjavaslat egyes szakaszait. A javaslat mindvégig csupán az ipart és iparüzést emlegetvén, az alapvető 2. §-sal kapcsolatban kivántuk annak kifejezését, hogy a törvény szempontjából az iparüzés fogalma alá a *kereskedés* is tartozik, amint azt a régi ipartörvény is megemliti. Az egyesületek és társulatok iparüzési joga tekintetében azt kivántuk, hogy az egyesületek csak akkor üzhessenek ipart, (kereskedést), ha az iparüzésre alapszabályaik érelmében hivatva vannak. A továbbiakban főkép az ipari és kereskedelmi sza-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

badság megszoritásait jelentő, sokszor igen messzemenő korlátozások ellen szálltunk sikra. Igy nevezetesen követeltük az üzlet, illetőleg fióküzlet nyitásához a tervezetben megkivánt három évi ottlakás, vagy települési engedély kellékének mellőzését, az összes gyakorolni kivánt üzletágakra a külön iparigazolvány követelményének elejtését, továbbá behatóan foglalkoztunk az iparjogositvány elnyerése tekintetében statuálni kivánt kizárási okokkal, úgyszintén az iparjogositvány megvonásáról szóló rendelkezéssel.

A tervezet 5. §-a értelmében az iparhatóság a legcsekélyebb és az illetők iparüzésével semminemű összefüggésben nem levő büntető cselekmény miatt is megtagadhatta volna az iparigazolvány kiadását. Hivatkozva arra, hogy ily messzemenő diszkréczionális joggal az iparhatóságokat felruházni nem lehet, elegendőnek jeleztük idevonatkozólag a javaslat 35. §-ában az engedélyezett iparokra nézve felsorolt kizárási okokat.

Megfelelő birálatban részesitettük az iparjog elvonásáról és megszünéséről szóló rendelkezéseket. Rámutattunk arra a veszedelemre, amely a tervezet 69. §-ában a szerzett jogokra nézve rejlik, amennyiben a szakasz az ipari jogositvány visszavonhatóságát mondta ki arra az esetre, ha megállapitást nyer, hogy a fél az iparüzés tekintetében az érvényben álló törvényes követelmények valamelyikével nem rendelkezik. Fennálló törvényes követelmények alatt olyanok is lévén érthetők, amelyek az új törvényben statuáltatnak, mindazokat, akik a régi törvény alapján jogszerűen nyerték iparigazolványukat, a szóbanlevő szakasz zaklatással fenyegette, miért is annak törlését kértük.

Az iparüzési jog kényszerű elvonásának eseteit tárgyazó 70. §-nál mindenekelőtt rámutattunk a szövegben tartalmazott inkongruencziára, amennyiben a szakasz egyik helyen az iparjog „elvonásáról", a másikban a jogtól való „megfosztásról" szólt. Álláspontunk szerint csupán az elvonás szabályozása foglalhat helyt a törvényben. A leghatározottabban kifogásoltuk azonban azt, hogy kihágásoknak három esetben való ismétlése, továbbá minden különbség nélkül büntett, vagy vétség miatti elitéltetés okából teljesen az iparhatóság tet-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

szésére legyen bizva az iparjogositvány elvonása. Ezzel szemben határozottan kivántuk a régi ipartörvény 155. §-ában foglalt azon szabálynak fentartását, amely szerint az iparüzési jogtól, amennyiben külön törvények nem rendelkeznek, az ipari rendtartás alapján sem birói itélet, sem közgazdasági határozat által senki meg nem fosztható.

Kifogást emelünk a javaslatnak a czégmegjelölés tekintetében túlzásba vitt, zaklatásszámbamenő előirásai (56—58. §§.), hasonlókép az ellen, hogy az új törvény által képesitéshez kötni kivánt iparokat ezidőszerint a képesités pótlására hivatott üzletvezetővel üzők három évi határidőn túl csak akkor folytathassák iparukat, ha a képesitést saját személyükben megszerezték. A szerzett jogokra sérelmes ezen szakasznak elejtését, illetőleg (a német ipartörvény 1. §-ának analogiájára való hivatkozással) megfelelő szabadelvű szellemű átmeneti intézkedéssel való pótlását kértük.

Aggályosnak találtuk az engedélyhez kötött iparokra szóló iparjogositványok elnyerésének feltételei között a megbizhatóság igazolásának követelményét. A megbizhatóságnak igazolása — mondottuk — gyakorlatilag tulajdonképen teljesithetetlen lévén, ez a szakasz ily formájában az iparhatóságok önkényének nyujtana tág teret. Ez okból a megbizhatóságnak külön követelmény gyanánt való kiemelését felesleges nek jeleztük, arra az esetre azonban, ha az megtartatnék, a megbizhatóság ismérveinek magában a törvényben való pontos körülirását kivántuk, utalással az osztrák ipartörvény 23. §-ára, amely szerint a hatóságnak „az illető iparágra“ kell vonatkoznia (Verlässlichkeit in Beziehung auf das betreffende Gewerbe).

Hibáztattuk azt is (44. §.), hogy az eddig engedélyhez nem kötött iparokat üzők, akiknek iparát a javaslat szándékozik engedélyhez kötni, amennyiben megbizhatóságuk tekintetében kétség támad, 6 hónap alatt megbizhatóságuk igazolására szólithatók fel és ha az igazoltnak nem találtatnék, úgy az ipar folytatásától eltilthatók legyenek. Miután a szóbanlevő iparüzők a javaslat értelmében az engedélyhez kötött iparokra vonatkozó szigorú előirásokat megtartani amúgy is kötelesek és ellenkező esetben az engedélyhez kötött iparokra

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

vonatkozó jogositvány az elvonás szabályai alá fogna esni, ennélfogva itt továbbmenő szabályozás szükségét nem láttuk fennforogni. Arra a nem várt esetre azonban, ha a megbizhatóság utólagos igazoltatásának lehetősége fenntartatnék, törvényes garanciakép követeltük annak a kimondását, hogy az esetleges elvonási határozatok ellen birtokon belüli felebbviteli jog biztositassék a legfelsőbb iparhatósági fórumig.

Megelégedésünkre szolgál, hogy a törvényjavaslatnak a minisztérium által átdolgozott második tervezete; mely az 1920. év deczemberében jelent meg, kivánságaink túlnyomórészét honorálta.

Külkereskedelmi és vámkérdések.

Külkereskedelmi forgalomról beszélni — különösen jelentésünk lefolyt két esztendejében — tulajdonképen nem egyéb véres szatiránál. Összeszorul a szivünk, ha arra gondolunk, hogy hova jutott el ezen a téren is ez a szerencsétlen ország, amely ha a békeidőkben nem is tartozott a világpiacz elsőrendű tényezői közé, mégis — különösen a faexportunk révén — elég jelentősen kapcsolódott bele az európai kereskedelmi forgalomba, ma megfosztva a termelés és az exportjavak kicserélésének lehetőségeitől, a külkereskedelmi forgalomból úgyszólván teljesen kiszorult. Igaz, hogy ennek oka az általános európai gazdasági és valutáris krizis mellett elsősorban abban is keresendő, hogy a külforgalom megindulásának államjogi előfeltételei még ma is hiányzanak, mert kereskedelmi szerződéseink — eltekintve a Németországgal kötött egyezménytől — nincsenek, sőt még a bennünket környező utódállamokkal sem léptünk eddig megállapodásra.

A kereskedelmi kormányzat 1920. év szeptember havában vetette fel először a vámkérdésekkel kapcsolatban a külkereskedelmi összefüggések helyreállitásának problémáját, s e czélból értekezletet hivott egybe, amelyen egyesületünk is képviseive volt. Ezen az értekezleten a magunk részéről is csatlakoztunk ahhoz, a legmérvadóbb oldalról megnyilatkozott felfogáshoz, amely mindenekelőtt Magyarországnak egy meghatározott irányban leendő külkereskedelmi politikai orientálódását, továbbá a szomszédállamokkal kötendő egyezmények

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

iránti tárgyalások mielőbbi megindítását sürgette. A faellátási helyzetre való figyelemmel ez alkalommal is a fabehozatal teljes szabaddátételét követeltük. A miniszter felhivására azután irásban konkrét javaslatokat terjesztettünk elő az 1900%-os vámfelpénzeknek mérséklése, illetőleg felfüggesztése iránt. E javaslataink főkép a lábon álló fa kitermeléséhez, a vasuti állomáshoz való közelitéséhez és félgyártmánnyá való feldolgozásához szükséges specziális gépek, szerszámok, eszközök, szerelvények, segédanyagok, nevezetesen famegmunkáló gépek és kisvasuti anyagok (sinek, sinmegerősitő eszközök, kerekek), továbbá fűrészlapok vámmentesitésére vonatkoztak, amely javaslatainkat főleg a fatermelési költségek apasztására alkalmas intézkedések gyanánt kértük figyelembe venni: emellett a hazai faellátás nyomós érdekeire való hivatkozással inditványoztuk gyalult fűrészáruk és a zsindelyek vámmentesitését is. Kivánságaink — már csak az ezen beszámolónk évét követő pénzügyminiszteri rendeletekben — javarészükben méltánylást találtak.

A külkereskedelmi forgalom megindítására az 1920. év deczemberében fontos kezdeményező lépés történt: a kormány végre hozzáfogott a szomszéd államokkal kötendő kereskedelmi és forgalmi egyezmények előkészitéséhez. Mint első a *Romániával kötendő kereskedelmi szerződés* került napirendre, amelynek tárgyában a kilátásba helyezett tárgyalásokon az általunk képviselt termelési ágak szempontjából érvényesitendő kivánságokat a kereskedelmi miniszterhez benyujtott memorandumunkba foglaltuk össze.

Román egyezmény.

A kivitelt illetőleg mindenekelőtt általánosságban utaltunk a Romániában iparczikkek iránt fennálló igen élénk szükségletre, amely Magyarország részére igen kedvező konjunkturákat nyit meg a belföldön előállitható iparczikkek kivitele tekintetében; a Magyarországon elő nem állitható árúczikkek szempontjából pedig alkalom nyilik arra, hogy a külföldről Romániába irányuló áruk transitó kereskedelmi forgalmát a magyar kereskedelem ragadhassa magához.

A szakmabeli kivitelképes ipari termékek közül emlitettük a kész tölgy- és bükkfahordókat, a fából való mezőgazdasági eszközöket, szekereket és butorokat, mint olyan árukat, ame-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

lyek Romániában felvevő piaczra találhatnak. Felhivtuk továbbá a figyelmet arra, hogy az Erdélyben és Romániában levő nagyszámú és nagyszabású fatermelő vállalatoknak igen nagy mennyiségben van és lesz szüksége a fatermelési és faipari üzemekben nélkülözhetetlen (beadványunkban részletesen felsorolt) termelő eszközökre, üzemi czikkekre és segédanyagokra, s amelyeknek jelentős részét Csonka-Magyarország fejlett vas- és gépipara előállitani és szállitani képes.

A Romániából *behozandó* nyersanyagokra, félgyártmányokra és közszükségleti czikkekre vonatkozóan behatóan foglalkoztunk a Romániából való *fabehozatal* kérdésével. Megismételtük a békeszerződés tárgyában beterjesztett emlékiratunkban már érvényesitett azon kivánalmat, amely szerint Magyarország faszükségletének biztositása szempontjából Romániának a fa tekintetében korlátlan és vámmentes kivitelre kellene a kötendő kereskedelmi egyezményben kötelezettséget vállalnia s csak ha ezen elsősorban érvényesitendő kivánság nem volna keresztülvihető, arra az estre kértük, hogy Románia bizonyos Magyarország belfogyasztására szánt számszerűleg meghatározandó évi kontingens vámmentes kivitelének megengedését garantálja a kötendő egyezményben. Ezen vám- és illetékmentes kontingens mennyiségét az egyes fatermékek szerint részletesen felsoroltuk s a szükséglet mérvét tüzetesen megokoltuk.

Foglalkozva ezek után a Romániával való forgalom újbóli megindulásának lehetőségeivel és ismertetve a Romániával való érintkezésben a háború előtt és alatt szerzett tapasztalatainkat, ez alkalommal is kifejtettük, hogy mindaddig, mig meg nem változnak a békeszerződésnek azon egyoldalú rendelkezései, amelyek a behozatal és átvitel tekintetében Magyarországot az összes szövetséges és társult hatalmak javára a legnagyobb kedvezmény nyujtására kötelezik, a győztes államok blokkja azonban és ezek között Románia, viszonosságra kötelezve nincsenek: addig a két állam közötti kereskedelmi forgalomról szó nem lehet. Ez okból tehát itt legelső követelmény gyanánt a magyar állampolgárok és a magyar vállalatok részére az egyenlő elbánás elvének a biztositását állitottuk fel, kiemelve másfelől, hogy Magyarországnak is mindezen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kérdésekben nem szabad az elzárkózás politikáját követni, hanem neki is a viszonosság elvét kell Romániával szemben biztositania.

A Romániával való forgalom megkönnyitése kérdésében kivántuk egyrészt a személy-, másrészt a posta- és táviróforgalom szabaddátételét, illetőleg helyreállitását és a zaklató útlevélrendszabályok, határátkelési vizsgálatok stb. mellőzését.

Sürgettük továbbá megfelelő vasuti egyezmény megkötését, különösen pedig a waggonok kölcsönös csereforgalmának egyezményes lebonyolitását. A *hajózás* szempontjából, mely kérdés elsősorban Romániába és azontúl induló tranzitókivitelünk kérdésében bir fontossággal, szintén a forgalom teljes szabadságának biztositását jeleztük szükségesnek.

A békeszerződés által Romániának itélt magyarországi területeken levő üzemekbe fektetett magyar tőke és az azokban alkalmazott személyzet érdekeinek biztositására nézve elsősorban azt kivántuk, hogy a Magyarországon székhellyel biró és részvénytársaságok formájában működő vállalatok román területen levő üzemeiket mint társaságuk fióktelepeit, illetve vezérképviselőségeit a K. T. vonatkozó szakaszai alapján bejegyezhessék és ezáltal az ottani vállalatok mint a magyar vállalatok fióktelepei törvényesen elismertessenek. Intézkedést kértünk abban az irányban, hogy ismertessenek el a vállalatoknak eddig szerzett jogai, különösen a fakitermelési és lábon álló és egyéb favételre kötött és ezzel összefüggő összes egyéb szerződések érvénye, tekintet nélkül arra, hogy e szerződések az állammal, törvényhatóságokkal, községgel vagy egyéb közigazgatási személyekkel, vagy magánosokkal köttettek-e. Hivatkoztunk arra, hogy ámbár a békeszerződés 234. czikkéhez fűzött függelék 2. §-ának *c)* pontja és ugyancsak a szerződés 251. czikke szerint ezeknek a szerződéseknek az érvénye a békeszerződés által érintve nincsen, a román hatóságok a szóbanlevő szerződések érvényét mégis megtagadták, ami a milliókra menő magyar tőke beruházásával alapitott vállalatokat exisztencziális alapjaikban megingatni alkalmas.

Tolmácsoltuk még az Erdélyben érdekkel biró vállala-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

taink azon panaszát, amely szerint a románok azon alkalmazottakat, akik magyar állampolgárok, erre való tekintet nélkül a román hadseregbe besorozzák katonának, akik pedig ez ellen magyar állampolgárságukra való hivatkozással tiltakoznak, azokat egyszerüen kiutasitják. Ezen már nemcsak a békeszerződésbe ütköző és az illető magyar vállalatokra nézve sérelmes, hanem egyúttal az ottani termelésre is káros jogtalan eljárással szemben a kötendő egyezménybe megfelelő rendelkezés felvételét kértük a szakmabeli alkalmazottak magyar állampolgárságának respektálására.

A felhozott kivánságok érvényesitésére — amelyeket a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara is magáévá tett és azokat a kereskedelmi kormányok elé terjesztett elaboratumába felvette — beszámolónk idejében már nem került sor, mert a tárgyalások még nem indultak meg; s ha azok eredményéhez túlságos vérmes várakozásokat nem is fűzünk, mégis reméljük, hogy sikerülni fog jogos bajainknak valamelyes érvényt szerezni, s a legsúlyosabb sérelmeinket orvosoltatni, s ezzel a mindkét állam érdekében kivánatos gazdasági érintkezés felvételét lehetővé tenni.

Munkásbiztositás.

A munkásbiztositási kérdések jelentésünk éveiben is foglalkoztattak bennünket. Az 1919. év elején ugyanis javaslatok tétettek az 1907 : XIX. t.-cz. és annak novellájaként megjelent 4790/1917. számú kormányrendelet rendelkezéseinek kiegészitésére, amely javaslatok egy szaktanácskozmány elé terjesztettek megvitatás czéljából. E javaslatokkal szemben, amelyek főleg a biztositásra kötelezettek körének kibővitésére, a járulékhatár felemelésére és többrendbeli lényeges szervezeti reformra irányultak, egyesületünk észrevételeit és kivánalmait egy kellően indokolt előterjesztés keretében tette meg. Ebben mindenekelőtt nyomatékkal inditványoztuk a tervbe vett reformnak a békekötés utáni időre való elhalasztását. Nemcsak opportunitás szempontjából, hanem főleg azért is, mert az ország legjelentékenyebb üzemei, igy a fatermelési üzemek is akkor már túlnyomó részben oly területeken voltak, amelyek meg voltak szállva, még pedig olyan hatalmak által, amelyek

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a szocziális biztositás szempontjából vagy a kezdet kezdetén, vagy pedig Magyarországgal szemben inferioritásban vannak. Különösen hangsúlyoztuk e részben azt, hogy a javaslatok által czélzott nagymérvű teherfelemelésektől pénzügyi eredményt várni nem lehet, vagy ha igen, úgy e kontemplált terhek kizárólag azon üzemek tulajdonosait fogják sújtani, akiknek központi irodájuk a meg nem szállt területen van, ami pedig az általunk képviselt érdekeltségre nézve igen nagy, sőt a termelésnek akkori szünetelése miatt egyenesen elviselhetetlen megterhelést jelentett volna.

Halasztó inditványunk el nem fogadása esetére magunk is helyeseltük a javaslatot abban a részben, amely a betegség- és balesetbiztositásra kötelezettek kategóriáját egységesiteni akarta, figyelmeztettünk azonban itt a törvénynek azon igazságtalan intézkedésére, amely különböztet a biztositáskötelezettség szempontjából az erdőbirtokos és a vállalkozó között, amely igazságtalan megkülönböztetés ellen az érdekeltség évek óta elszánt és czéltudatos, de sajnos, nem sok eredménynyel járt küzdelmet folytatott. Épen ezért azt kértük, hogy a tervezett novelláris intézkedések a betegség- és balesetbiztositásra szóló kötelezettséget azon erdők birtokosaira is terjesszék ki, akik a fatermelést nem ipar- és vállalkozásszerűen, hanem házilag üzik és ezzel kapcsolatban az 1913 : XX. t.-cz. — amely a teljesen azonos foglalkozást üző mezőgazdasági érdekeltségnek mivel sem indokolható privilégiumot ad a biztositási kötelezettség tekintetében — helyeztessék hatályon kivül.

Ugyancsak helyeseltük azt a javaslatot is, amely szerint a munkásbiztositó törvénynek a kisiparosokra vonatkozó és a fixdíjak fizetésében nyilvánuló kedvezménye ne terjedhessen ki azon üzemeknek a tulajdonosaira, amelyek a kisipar körét meghaladják. A kedvezmény ilyen megszoritását azonban — tekintettel azon (az előző évi jelentésünkben kimeritően tárgyalt) jelentékeny s a nagyipar koczkázatával mi összefüggésben sem álló terhekre, amelyeket a nagyipar a kisiparért viselni tartozik — nem tartottuk elégségesnek, hanem azt inditványoztuk, hogy a kisiparnak fixdíja — amennyiben az teljesen megszüntethetőnek nem találtatnék — tetemesen emel-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tessék fel, mert az még igy sem fog arányban állani a kisipar teherbirásával, még kevésbé azon költségekkel, amelyeket a kisipar a balesetbiztositási ágazatnak okoz.

Tiltakoztunk az Országos Pénztár azon javaslata ellen, amely szerint a vállalati betegsegélyző pénztárak feloszlatása és új vállalati és magánegyesületi pénztárak alakitásának engedélyezése kizárólag az Országos Pénztár hatáskörébe utaltassék. Elleneztük továbbá azt a javaslatot, amely szerint a betegsegélyző járulékkulcs maximális határa 6%-ra emeltetett volna fel és kifejtettük, hogy ez az intézkedés a munkásbiztositás átfogó reformját tételezi fel, ami az akkori viszonyok között keresztülvihetőnek egyáltalában nem mutatkozott.

Protestáltunk végül a kártalanitás felemelésére nézve tett javaslat ellen, rámutatván arra, hogy a beálló baleseteknek legnagyobb része a munkásoknak a háború folytán megrongált egészsége és megcsökkent ellenállóképessége folytán a kártalanitás szempontjából igen súlyos megitélésben fog részesülni, főleg ha figyelemmel vagyunk arra a szaktanácskozmányon is beismert körülményre, hogy a keresetképesség foka számos esetben úgy is túlzott mértékben állapittatik meg. A balesetbiztositási ágazatnak ilyen újabbi megterhelését tehát veszélyesnek és mellőzendőnek itéltük.

Mindezen előterjesztéseink azonban a „népköztársaság" felbomlása folytán nem kerültek tárgyalás alá, de a proletárdiktatura megszünése után sem nyertek aktuálitást s a szociális biztositás reformja mai napig sincsen törvényhozásilag rendezve. Pedig mondanunk sem kell, hogy az a nagy Magyarország egész területére és iparára a czentralizáczió elve alapján felépitett s a nagy összeomlás következtében szintén pilléreiben megroskadt munkásbiztositási codexnek, az 1907. évi XIX. törvényczikknek Csonka-Magyarország viszonyaihoz alkalmazkodó ujjáalkotása a szociális béke szempontjából egyik legsürgősebben foganatositandó törvényhozási feladat lenne.

Ami a *balesetbiztositási* kérdést illeti, úgy felszólalás tárgyává kellett tenünk az Országos Pénztárnak az 1919. év végén kelt azon határozatát, amely szerint a baleseti járulékokra előleg szedését határozta el. Kellően megindokolt elő-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

terjesztéssel fordultunk az akkori népegészségügyi miniszterhez, amelyben rámutattunk ennek az intézkedésnek nemcsak a törvénybe ütköző, hanem a Csonka-Magyarországon megmaradt vállalatok részére a lehető legnagyobb mértékben sérelmes voltára. Kifejtettük, hogy a baleseti járulékelőleg kirovásának előfeltétele az, hogy az Országos Pénztárnak módjában lesz az 1918. évre eső végleges járulék összegét megállapitani és kiróni, amire azonban hazánk megcsonkitása folytán nincs lehetőség. Az Országos Pénztár nem fogja tudni az 1907 : XIX. t.-cz. rendelkezéseit az elszakadt területeken levő biztositásra kötelezett vállalatokkal szemben alkalmazni; vagyis nem fogja beszerezhetni a felosztó és kirovó művelet alapjául szolgáló adatokat s ez alapon megállapithatni az 1918. évben kifizetett munkabéreknek és beszámitható jövedelmeknek összegét és igy nem fogja meghatározhatni az 1918. évre eső végleges baleseti járulékok mérvét sem. Olyan járulékra pedig, amelynek végleges összegét megállapitani nem lesz képes, nem szedhet előleget sem. Ezenfelül rámutattunk arra is, hogy az előleg kivetése az 1917. évi felosztó és kirovó művelet eredménye alapján történik, ami pedig — mint ezt mult évi jelentésünkben igen kimeritően tárgyaltuk — nem lehet irányadó, mert az egy teljesen rossz és hibás balesetveszélyességi táblázat alapján történt.

Mindezt teljes figyelmen kivül hagyva azonban, felhivtuk a miniszter figyelmét arra, hogy az elszakadt területeken működő pénztárak nem tartozván már az Országos Pénztár fenhatósága alá, a végleges baleseti járulékokat az érdekelt vállalatok terhére — természetesen az 1907 : XIX. t.-cz. idevágó intézkedéseinek teljes figyelmen kivül hagyása mellett — már meg is állapitották, sőt be is hajtották, még pedig nemcsak az 1917., hanem az 1918. évre is. Azok a vállalatok tehát, amelyeknek székhelyei még Magyarországon vannak, kétszer fogják megfizetni a baleseti járulékot, ilyen terheket pedig a magyar iparra, amely a bolsevizmust és a román megszállást élte keresztül, reáróni nem lehet. Arra kértük mindezek alapján az akkori népjóléti minisztert, hogy az Országos Pénztár fenti határozatát helyezze hatályon kivül, vagy annak végrehajtását legalább is a békekötésig halassza el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A miniszter ezen előterjesztésünket csak annyiban vette figyelembe, hogy utasitást adott az Országos Pénztárnak, hogy mindazoktól a vállalatoktól, amelyek igazolják, hogy a megszállott területen levő üzemeikre az ott működő kerületi pénztárak által kirótt járulékokat már befizették, azokkal szemben az előleg beszedését függessze fel, ami azután adott esetekben meg is történt. Ez a megoldás azonban természetesen korántsem nem nevezhető kielégitőnek.

Reméljük, hogy mindezek a kérdések — miként már a békeszerződési feltételek tárgyában készült memorandumunkban is érintettük — a békeszerződés 230. §-a alapján a szomszéd államokkal létesülő egyezmény alkalmával véglegesen rendezhetők lesznek, amely egyezmény keretében szerintünk mulhatatlanul gondoskodásnak kell majd történnie arról, hogy a megmaradó és a leváló országrészek szocziális biztositási terhei az 1919. évi január hó 1-ig eltelt időre milyen módon és elvek mellett viseltessenek, ha nem akarjuk az amúgy is annyira próbára tett magyar ipart még a kétszeres szocziális adóteherviseléssel is sújtani.

Kooperációk.

Ami az érdekképviseletekkel való közös munkálkodásunkat illeti, úgy e részben elsősorban a *budapesti kereskedelmi és iparkamarával* való együttműködésünket kell kiemelnünk, amellyel már egyesületük fennállása óta fenntartott kapcsolatunk még szorosabbá vált az által, hogy a Kamarának 1920. évi márczius hó 1-én történt ujjáalakitása alkalmával sikerült a szakmánk részére a kamarában elnökünk, *Ehrlich Emil* személyében helyet, s ez által az ország első törvényes érdekképviseletében szakmánk ügyei számára megfelelő befolyást biztositani. Jóleső megnyugvással és megelégedéssel kell megállapitanunk, hogy az új kamara hű maradt régi tradicziójához, s a kereskedelem és ipar jogos érdekeinek bátor és lelkes zászlóvivője volt, s ami szakmánk kivánalmait is tetterősen támogatta, miért nem mulaszthatjuk el a kamarának őszinte köszönetünket kifejezni.

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségével* való benső összeköttetésünket működésünk elmult éveiben is fenn-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tartottuk. A GYOSZ a szakmánkat érintő azon kérdésekben, amelyekben együttműködését kértük, mindenkor készségesen tette magáévá ügyünket; különösen hathatósan támogatott bennünket az árszabályozási kérdésekben folytatott akciónkban és kedves kötelességünk neki ezért e helyen benső köszönetünket leróni.

Sűrű érintkezésben állottunk a lefolyt két évben is a *Magyar Vámpolitikai Központtal* és annak munkájában igen tevékeny részt vettünk. Csak a főbbeket emlitsük: a szakmánkban felmerült vámkérdéseken kivül közösen tárgyaltuk a vámfelpénzek és azok alól adandó állandó mentességek és engedmények kérdéseit, a behozatali szabadlista és általában a behozatal és kivitel engedélyezése körüli eljárás, valamint kikészitési eljárás reformjának kérdéseit. A már kilencz év óta fennálló Vámközpont az ipar és kereskedelem elismerésreméltó tevékenységet gyakorló értékes munkaszervének bizonyult; annak elnöki tanácsában Ehrlich Emil elnökünk, s mint helyettesei alelnökeink, a titkári munkabizottságban pedig titkáraink képviselték egyesületünket.

Szakvélemények

A beszámolónkat felölelő időben is igen számos izben adtunk hatóságok és birróságok megkeresésére szakvéleményeket; ezenfelül az Országos Árvizsgáló Bizottságot is sok esetben láttuk el szakszerű felvilágositásokkal s útbaigazitásokkal s e helyütt is meg kell állapitanunk, hogy az Árvizsgáló Bizottság véleményünket mindig a kellő figyelemben részesitette. Itt tartjuk felemlitendőnek, hogy az 1919. évben a külfölddel folytatott kompenzácziós tárgyalások alkalmával a Magyar Árúforgalmi Iroda is igen sűrűn vette igénybe egyesületünk szakszerű felvilágositásait.

Választott biróság.

Ami választott birróságunk igénybevételét illeti, úgy e tekintetben az eltelt két évben meglehetős visszaesést kellett észlelnünk, aminek okát a viszonyok megváltozásán kivül talán abban is kell keresnünk, hogy felső birróságunknak joggyakorlata a teljesités és a kártérités kérdései körül oly irányt fej-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

lesztett ki, amely az ezen kérdésekben támadt jogvitákat a választott bíróságunktól elterelte. Innen ered, hogy az 1919. évben — és ebben bizonyára a proletárdiktaturának is része volt — választott bíróságunkat csak egy izben vették igénybe; az 1920. évben pedig mindössze 5 ügy érkezett, amelyből kettő bírósági itélettel nyert befejezést, 3 ügyben pedig az eljárás még folyamatban van.

Számonkérő eljárás.

Ehelyütt kell beszámolnunk az egyesületünk kebelében a szovjet bukása után felállitott *fegyelmi bizottságunk* és *bíróságunk* működéséről. Egyesületünk választmánya ugyanis a szovjet bukása után 1919. évi augusztus hó 16-án tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy az egyesületnek azon tagjai és mindazon szakmabeli egyének ellen, akik a kommün alatt tanusitott magatartásukkal az egyesület és a szakma iránti szolidaritással ellenkezésbe jutottak és akiknek tevékenysége a hazafiság, közerkölcs és kari tisztesség szempontjából kifogásolható, fegyelmi eljárást tesz folyamatba, amelynek keresztülvitelére egy 17 tagú fegyelmi bizottságot küldött ki.

E fegyelmi bizottság a felmerült eseteket megvizsgálta, az előzetes vizsgálatot elrendelte és lefolytatta s a felmerülő szükséghez képest az ügyet az ezen bizottságból alakult fegyelmi bíróság elé utalta, amelynek, úgy mint a fegyelmi bizottságnak, szervezetét és ügyrendjét az 1919. évi augusztus hó 23-án tartott választmányi ülés állapitotta meg. A fegyelmi bizottság mindenekelőtt felhivta az összes egyesületi tagokat, hogy úgy saját magukra nézve jelentsék be a kommün alatt vállalt esetleges alkalmaztatásuk okát és körülményeit, valamint közöljék az alkalmazottaikra vonatkozó esetleges panaszaikat. Hasonlóan járt el a fegyelmi bizottság azon egyesületi tagok e szakmabeli alkalmazottak ellen, akik a fahivatalnál, vagy az általa szoczializált vállalatoknál a tanácsköztársaság alatt hivatalt, illetőleg megbizatást vállaltak.

Az ily módon összeállitott adatok alapján a bizottság összesen 62 esetben rendelte el a vizsgálatot, amelyet minden egyes esetben a legalaposabban és legnagyobb körültekintéssel foganatositott. A vizsgálat eredménye alapján a fegyelmi el-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

járás megindítására 41 esetben ok fenn nem forgott, miért is a bizottság a fegyelmi eljárást az ügyrend értelmében megszüntette.

A többi 21 esetben a fegyelmi bizottság az ügyet az érdemi elintézés céljából az ügyrend értelmében alakitott fegyelmi bíróság elé utalta. E fegyelmi bíróság 8 ügyben határozott; még pedig 2 esetben az egyesület tagjai sorából és a szakmából való kizárásra, 1 esetben rosszalásra, 3 szakmabeli alkalmazott esetében a szakmából való kizárásra irányuló, mig 2 esetben pedig felmentő végbatározat hozatott.

A bíróság elé utalt hátralévő 13 ügyben a bíróság, részben azért, mert a vádlottak (valamennyien alkalmazottak) ellen a rendes bűnvádi eljárás még nem lett befejezve, részben azért, mert a vizsgálat a tanuk külföldre való távozása's egyéb akadályok miatt befejezhető nem volt, az eljárást felfüggesztő határozatot hozott.

Belélet. Egyesületünk intern ügyeit illetőleg arról a jelentős mozzanatról kell beszámolnunk, amely szerint az 1920. év végén a Magyarországi Fakereskedők Egyesülete, a detailkereskedők érdekképviselete Országos Egyesületünkbe való beolvadását határozta el. A magunk részéről csak örömmel üdvözölhettük ezt az elhatározást, mint régi óhajunk megvalósulását, mert egyesületünk mindig azon az álláspontón volt, hogy a szakma két faktorának, a termelésnek és kereskedelemnek egy úton kell haladnia. Azok a mélyreható változások azonban, amelyeket az ország összezúzódása a termelés és kereskedelem viszonyaiban előidézett, egyenesen parancsoló kötelességünkké tették, hogy minden képzelt érdekellentétet félretéve, egy táborba egyesitsük a szakmának összes legitim elemeit. Szilárd s legbensőbb meggyőződésünk, hogyha azoknak a nagy feladatoknak teherviselésébe, amelyek elé hazánk feldarabolása folytán egyesületünk állittatott, a törzsökös kereskedő elem az eddiginél fokozottabb mértékben fog belekapcsolódni, úgy ezzel együtt működésünk eredménye máris biztositva van.

A két egyesület egybeolvadása folytán egyesületünk tag-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

létszáma természetesen lényegesen meggyarapodott. Ezidőszerint 7 alapító, 617 rendes tagunk van.

Örömmel kell megállapitanunk, hogy az elszakadt területeken működő tagtársaink túlnyomó részben megmaradtak egyesülettünk tagsági kötelékében. Mi úgy tekintjük őket, mint a franczia parlament annak idején az elszászi küldötteit: helyeiket nem töltjük be s várjuk visszatérésüket.

Az elmult évben egyesületünk kebelében ujonnan alakult meg a *furnérkereskedelmi szakosztály*, amely az őt érintő kérdésekben — különösen az irányárak megállapitását illetőleg — külön tanácskozott s vitatta meg a furnérkereskedelem ügyeiben szükségessé vált s egyesületünk útján foganatositandó teendőket.

A halál — sajnos — működésünk elmult esztendeiben sem kimélte meg sorainkat. Felejthetetlen emlékű főtitkárunkon kivül — akinek eltávozásáról már fentebb megemlékeztünk — elvesztettük az 1919. évben egyesületünk egyik megalapitóját és szakmánk kitünőségét: *Schulz Vilmost*, továbbá az elmult évben *Groszmann Leót*, választmányunk érdemes tagját.

Azt inditványozzuk, hogy az ő elhunytuk felett a közgyülés őszinte részvétének adjon kifejezést.

Abból az alkalomból, hogy *Kronberger Zsigmond* alelnökünk a czégbe való belépésének 40-dik évfordulóját ünnepelte — amely alkalommal természetesen mi is felkerestük őt üdvözletünkkel — alelnökünk a megszállt országrészekről menekült szakmabeliek segitésére egyesületünknek 50.000 koronás adományt juttatott, amely nemeslelkű elhatározásáért neki ezen a helyen is hálás köszönetet mondunk.

Köszönetünket kell tolmácsolnunk e helyütt még *Fried Ármin* tagtársunknak azon nemes elhatározásáért, amely szerint a szakmabeliek segélyezésére czége fennállásának 25 éves évfordulója alkalmából egyesületünknek 10.000 koronás alapitványt tett.

Pénzügyeink. Ami egyesületünk pénzügyi helyzetét illeti, úgy erről külön előterjesztendő zárszámadásaink számolnak be. Az elmult utolsó két évben rendkivüli mértékben megnövekedett

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kiadásokat és terheket ismét javarészben azon tagtársaink munificzencziája révén tudtuk fedezni, akik az alapszabályszerű tagsági díjon felül saját elhatározásukból külön hozzájárulást ajánlottak fel. Nem mulaszthatjuk el nekik ebbeli áldozatkész magatartásukért ez alkalommal is benső köszönetünket kifejezni. Tekintettel egyúttal úgy személyi és dologi kiadásaink már jelzett rendkivüli megnövekedésére, egyúttal azt *inditványozzuk*, hogy az évi rendes tagsági díj 150 koronáról 250 koronára, részvénytársasági s hasonló formában működő tagok díja pedig évi 300 koronáról 500 koronára emeltessék fel és egyúttal az alapszabályok 13. §-ának első bekezdése a következőkép módositassék:

„13. §.

A rendes tagok évi 250 korona tagsági díjat fizetnek. Részvénytársaságok, szövetkezetek és testületek évi tagsági díja évi 500 korona."

Alapszabályaink 19. §-a értelmében mandátumunk az 1920. év végével lejárt, miért is az elnökség, a választmány 60 tagja, az igazgató, pénztáros és ellenőr, nemkülönben a számvizsgáló bizottság tagjai újból megválasztandók. Hasonlóképen megválasztandók lesznek alapszabályaink 32. §-a értelmében a választott birói tanács tagjai is. Tekintettel azonban arra, hogy a Magyarországi Fakereskedők Egyesülete időközben egyesületünkbe olvadt bele és az általa a birói tanács tagjai közzé alapszabályaink 32. §-a 2. bekezdése értelmében történendő 20 tag kiküldése ezzel elesik, az alapszabályok 32. §-a 2. bekezdésének következő módositását inditványozzuk:

„E czélból egy 60 tagú birói tanács létesittetik, amelynek tagjait az egyesület közgyűlése évenkint titkos szavazás útján választja meg."

Amidön megbizatásunkat t. tagtársaink kezébe ezennel visszaadjuk, kérjük, hogy ezen jelentésünket tudomásulvéve alapszabályaink módositására irányuló fent előterjesztett inditványainkat, továbbá az előterjesztett költségvetést elfogadni, a zárszámadások tárgyalása után a felmentvényt nekünk, a pénztárosnak és a számvizsgáló bizottságnak megadni méltóztassék.

Budapest, 1921. évi márczius hó 8-án.

Az igazgató-választmány.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Zárszámadás az 1919. évről.

Bevétel	K	f	Kiadás	K	f
Pénztári maradvány 1918. évről	2.442	15	Tiszti fizetések és pótlékok	67.566	46
Tagsági díjak	117.235	—	Lakbér	5.675	33
Lakbér	300	—	Világitás és fütés	7.761	66
Kamat	123	34	Szolga	2.500	—
Rendkivüliek	80	—	Hirlapok és szaklapok	858	55
Átmeneti tétel	8.702	51	Postaköltségek	2.849	52
			Nyomtatványok	10.104	85
			Fenntartási költségek	3.090	94
			Tagsági kötelezettségek	400	—
			Telefon	630	—
			Rendkivüliek és berendezés	26.961	04
			Egyenleg mint pénztári maradvány	484	65
Összesen . .	128.883	—	Összesen . .	128.883	—

Budapest, 1919. évi december hó 31-én.

Átvizsgálta és rendbenlevőnek találta a számvizsgáló bizottság:

Diamant Izidor s. k. **Glasner Gyula** s. k. **Schmergel Vilmos** s. k.

Budapest, 1921. évi március hó 8-án.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Zárszámadás az 1920. évről.

Bevétel	K	f	Kiadás	K	f
Pénztármaradvány 1919. évről	484	65	Tiszti fizetések és pótlékok	118.350	—
1919. évi künnlevőség pénzintézeteknél	4.317	20	Lakbér	6.798	—
Tagsági dijak	219.500	—	Világitás és fütés	16.891	—
Lakbér	600	—	Szolga	3.750	—
Kamat	150	75	Hirlapok és szaklapok	2.669	11
Rendkivüliek	4.400	—	Postaköltségek	6.234	80
			Nyomtatványok	17.470	05
			Fenntartási költségek	5.757	41
			Tagsági kötelezettségek	1.100	—
			Telefon	5.023	66
			Rendkivüliek és berendezés	28.081	32
			1919. évi átmeneti tétel törlesztése	4.000	—
			Követelésünk a pénzintézeteknél	12.697	20
			Egyenleg, mint pénztári maradvány	629	87
Összesen . .	229.452	60	Összesen . .	229.452	60

Budapest, 1920. évi december hó 31-én.

Átvizsgálta és rendbenlevőnek találta a számvizsgáló bizottság:

Diamant Izidor s. k. **Glasner Gyula** s. k. **Schmergel Vilmos** s. k.

Budapest, 1921. évi március hó 8-án.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Költségvetés az 1921. évre.

Bevétel	K	f	Kiadás	K	f
Tagsági díjakból	300.000	—	Tiszti fizetések és egyéb személyi kiadások .	200.000	—
Kamatok és szelvényekből	1.000	—	Lakbér	16.000	—
Választott birósági díjak	20.000	—	Vllágitás és fütés	20.000	—
			Hirlapok, szaklapok és könyvtár	5.000	—
			Postaköltségek	10.000	—
			Nyomtatványok	30.000	—
			Fenntartási költségek	8.000	—
			Tagsági kötelezettségek	5.000	—
			Telefon	7.000	—
			Rendkivüliek	20.000	—
Összesen . .	321.000	—	Összesen . .	321.000	—

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK és FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK VÁLASZTMÁNYA.

Örökös tiszteletbeli elnök:
† kálnoki Bedő Albert dr., nyug. államtitkár.

Tiszteletbeli elnökök:
dr. Hegedüs Loránt, Schanzer Ignácz.

Elnök:
Ehrlich Emil.

Alelnökök:
Billitz Sándor, Grosz Béla, Hartenstein Jenő,
Klein Géza, Kronberger Zsigmond, Rosenberg Ármin.

Főtitkár:
† Dr. Unger Bernát,

Titkár:
Dr. Unger Ferenc.

Választmányi tagok:

Bach Jenő
Berger Lipót
Bettelheim Ottó
Blau Miksa
Deutsch Dezső
Ehrenwald Hermann
Epstein Jenő
Erdélyi Géza
Faragó Gyula
Erank Aladár dr.
Frey József
Fónagy Aladár
Fried Ármin
Földes Ö. Ede
Goldfinger Oszkár dr.
Grosz Miksa
Grünhut József
Hartman Hugó
Heidlberg Ödön
Herbacsek Bertalan
Hilb Jenő dr.
Hoffmann József
Kádár Izsó
Kirz Adolf
Klein Sándor
Kondor Bernát
Kopstein Zsigmond
Köves József

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Kun Ármin
Löbl Marcell
Meitner Dezső
Neuberger József
Német Ferenc
Neumann Sándor
Nobel Árpád
Polgár Lipót
Pollák Gyula
Raskó Rezső
Révész Simon
Rothberg Vilmos
Sebők József
Sonnenfeld Lajos
Spitz Marc
Spitzer Lipót
Steinberger Viktor
Strélinger Károly dr.
Stern Ödön dr.
Storfer Bertalan
Schmidl Mihály
Székely Ignácz
Székely Mór
Tarján Emil
Tauber Jakab dr.
Vágó Rezső
Vigh Gyula
Vuk Gyula
Wollheimer Vilmos
Wolf Sándor
Zollner Béla

Pénztáros: Hőnig Mór,

Igazgató: Friedmann Sándor,

Ellenőr: Engel Ármin.

Számvizsgálók:

Diamant Izidor, Glasner Gyula, Schmergel Vilmos.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az egyesületi tagok névsora:

Alapító tagok:

† kálnoki Bedő Albert dr.
† Horn Dávid
Angol-Magyar Bank R. T.
† Neuschlosz Emil
Schanzer Ignácz, VI., Andrássy-ut 101.
† Schulz Vilmos
† Vuk Gyula

Budapesti tagjaink névsora:

Rendes tagok:

Abelesz Albert, fakereskedő, V., Sziget-u. 38.
Aczél Károly, igazgató, IV., Koronaherczeg-u. 18.
Aczél Samu, tüzifanagykereskedő, X., Kőbányai-út 41/a.
Alberti Richard, fatermelő, V., Zoltán-u. 6.
Alfalu faipar r.-t., V., Széchenyi-u. 1.
E. Andrássy Béla, r.-t. igazgató, V., Hold-u. 21.
Ágoston Gyula, fakereskedő, VI., Rózsa-u. 97/a.
Általános fogyasztási szövetkezet, IX., Ipar-u. 13.
Általános szénkereskedelmi vállalat, X., Schuster János-tér 1.
Angol-magyar bank mező- és erdőgazdasági osztálya, V., Vilmos császár-út 26.
Balla (Braun) Lipót, fakereskedő, V., Visegrádi-u. 3.
Barna Gábor fiai r.-t., V., József-tér 1
Bartos Ármin, r.-t. igazgató, V., Nádor-u. 21.
Bayer Hermann és Dezső, fournirkereskedők, VII., Akáczfa-u. 4.
Berger Lipót, r.-t. igazgató, V., Falk Miksa-u. 20.
Besztercze-naszódi faipar r.-t., V., Széchényi-u. 1.
Bélteki uradalom erdőgazdasága r.-t., IV., Veress Pálné-u. 7.
Bérgőzfűrész r.-t., V., Zrinyi-u 7.
Bihari fatermelő és fakereskedelmi r.-t., VI., Gróf Zichy Jenő-u. 20.
Billitz Sándor vezérigazgató, IV., Türr István-u. 6.
Biró Zoltán, miniszteri tanácsos, r.-t. vezérigazgató, I., Krisztina-körút 47.
Blau Miksa, r.-t. vezérigazgató, IV., Veress Pálné-u. 7.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Borlóörményesi Faipar r.-t., IV., Türr István-u. 6
Bozóky Emil, r.-t., igazgató, I., Lisznyay-u. 5.
Böhm Oszkár, fakereskedő, (Böhm B. és fia), VI., Ó-u. 1.
Bródi Károly, fatermelő, IV., Károly-körút 10.
Brust Vilmos, tüzifanagykereskedő, X., Kerepesi-út 38.
Büchler Ármin, tüzifanagykereskedő, X., Jászberényi-út 39.
Cilcer Aladár, fakereskedő, I., Attila-u. 27.
Czinner Vilmos, fakereskedő, V., Váczi-út 49.
Dr. Csányi Ede, r.-t. igazgató, V., Nádor-u. 31.
Cser- és erdőipari r.-t., V.., Nagykorona-u. 11.
Dávid József, tüzifanagykereskedő, I., Fehérvári-út 90.
Dezsényi Gyula, r.-t., igazgató, V., Arany János-u. 20.
Diamant Izidor, fakereskedő, VI., Rózsa-u. 38/b.
Dicker Izidor, fournirkereskedő, Ujpest, Virág-u. 17.
Ditz Lipót. tüzifanagykereskedő, X., Mázsa-tér 6/a.
Dobsinai faipar r.-t., VI., Andrássy-út 70.
Donáth József, r.-t. vezérigazgató, VI., Eötvös-u. 28.
Donner Gyula, fakereskedő, VI., Vörösmarty-u 31.
Ebel Izidor, fournirkereskedő, VIII., Práter-u. 88.
Egervidéki fatermelő r.-t., IX., Soroksári-út 72.
Egressi Arthur, fatermelő, V., Széchényi-u 1.
Egressi Dezső, fatermelő, V., Visegrádi-u. 29.
Egyesült erdőipar r.-t., V., Bálvány-u. 8.
Egyesült fa- és ipar r.-t., V., Arany János-u. 10.
Ehrenwald Alajos, fakereskedő, V., Katona József-u. 28.
Ehrenwald László, fakereskedő, Ujpest, Árpád-út 90.
Ehrenwald Vilmos, fakereskedő, Ujpest, Váczi-út 2.
Ehrlich Emil, elnökigazgató, V., Nádor-u. 6.
Ehrlich és Fischer, fournirkereskedők, Ujpest, Árpád-út 69.
Ehrlich fűtőanyagkereskedelmi r.-t., VII., Rákóczi-út 18.
Első magyar mechanikai hordógyár, Herrmann János fiai r.-t., X., Liget-u. 8.
Elszász Béla, fakereskedő, III., Lajos-u. 75.
Elszász Miksa, fakereskedő czég, III., Lajos-u. 75.
Engel Adolf, fakereskedő, VII., Hungária-körút 155.
Engel Ármin, r.t., igazgató, V., Váczi-út 134.
Jánosi Engel Gyula, udv. tan., fatermelő, VI., Andrássy-út 122.
Engel Zsigmond, fatermelő, VI., Andrássy-út 52.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Epstein József, fatermelő, VII., Damjanich-u. 39.
Epstein Vilmos, tüzifanagykereskedő, X., Kőbányai-út 35/c.
Erdélyi erdőipar r.-t., V., Báthoryu. 8.
Erdélyi fatermelő r.-t., V., Csáky-u. 16.
Erdélyi Géza, fakereskedő, X., Kerepesi-út 29.
Erdő- és mezőgazdasági r.-t., V., Vilmos császár-út 6.
Erdős Lipót, r.-t. főtisztviselő, VI., Dessewffy-u. 41.
Ernst Emil, fatermelő (Ernst és Schulz), V., Csáky-u. 15.
Erős József, tüzifanagykereskedő, V., Visegrádi-u. 70.
Élesdi erdőipar r.-t., V., Széchényi-u. 1.
Éliás Samu, tüzifakereskedő, III., Lajos-u. 147.
Fa- és vegyipari r.-t., IV., Egyetem-u. 6.
Fakereskedelmi r.-t. fiókja, V., Arany Jánosu. 27.
Faragó Gyula, fakereskedő, V., Váczi-út 12.
Faragó Vilmos, fakereskedő, IX., Mester-u. 9.
Farkas Vilmos, fatermelő, V., Lipót-körút 10.
Faszén- és kőszénkereskedelmi vállalat, V., Honvéd-u. 40.
Fatermelő és faipari r.-t., V., Nádor-u. 6.
Fehér László, fakereskedő, X., Kerepesi-út 25.
Fehér Mór és fia, fatermelő czég, V., Csáky-u. 5.
Fein Ármin, r.-t. igazgató, V., Széchényi-u. 1.
Feldmann Vilmos (Strausz Jenő czég üzletvezetője), III., Zsigmond-u. 51.
Fésüs György, r.-t. czégvezető, V., Akadémia-u. 5.
Fialla Ernő, igazgató, V., Arany János-u. 27.
Fischer Zsigmond (Wellisch Náthán czég), X., Kerepesi-út 23.
Flamm Dániel, igazgató, I., Naphegy-u. 13.
Fónagy Aladár, r.-t. vezérigazgató, V., Báthory-u. 19.
Forgács és Szász, fakereskedők, X., Rákosfalva.
Földes Ö. Ede, fatermelő, VI., Felsőerdősor 25.
Fővárosi szénkereskedők árúbevásárlási szövetkezete, V., Szabadság-tér 5.
Frank Adolf, fatermelő czég, V., Vilmos császár-út 74.
Dr. Frank Aladár, fatermelő, V., Vilmos császár-út 74.
Frank Sebő, r.-t. igazgató, V., Nádor-u. 31.
Freiwirth Sándor, fakereskedő, VI., Nagymező-u. 45.
Fried és Benedek, faiparosok, VI., Városligeti fasor 14.
Friedmann Henrik, fatermelő, VI., Izabella-u. 85.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Friedmann Sándor, fatermelő, V., Béla-u. 3.
Fürst László, fatermelő czég, V., Falk Miksa-u. 26.
Galambos Imre, fakereskedő, V., Dráva-u. 11.
Garamvölgyi fatermelési r.-t., V., Széchényi-u. 1.
Gábor Antal, fatermelő, VII., Munkácsy-u. 22.
Gáspár Fülöp, tüzifanagykereskedő, VI., Hungária körút 72.
Gelb M. és Fia r.-t., V., Lipót-körút 2.
Gerő Mundi, faszénkereskedő, II., Margit-körút 5/b.
Glancz Hugó, fakereskedő, VII., Dembinszky-u. 11.
Glasner Gyula (Glasner Testvérek), fatermelő, VI., Király-u. 82.
Dr. Goldfinger Oszkár, r.-t. vezérigazgató, V., Alkotmány-u. 4.
Gombosi József, fatermelő, V., Személynök-u. 7.
Gottlieb Albert, fatermelő, VI., Király-u. 54.
Greiner Sándor és Gyula, fatermelők, IV., Deák Ferencz-u. 12.
Groedel Ármin báró, fatermelő, VI., Lendvay-u. 26.
Groedel Bernát báró, fatermelő, VI., Lendvay-u. 28.
Gróf Degenfeld József szinnai erdőgazdasága, r.-t., V., Széchényi-u 1.
Grosz Béla, r.-t. vezérigazgató, V., Nádor-u. 21.
Grosz I., fakereskedő, VII., Ilka-u. 29.
Grosz Miksa, fatermelő, VI., Andrássy-út 32.
Grossmann Arnold, fatermelő, VI., Teréz-körút 3.
† Groszmann Leó, r.-t. igazgató, V., Nádor-u. 21.
Groszmann Miksa, hordógyáros, VII., Gizella-út 35.
Ifj. Grünwald Sámuel, fournirkereskedő, VIII., József-körút 11.
Gutmann Arthur báró, fatermelő, VI., Nagy János-u. 23.
Guttmann Salamon, (Wellisch Náthán Utóda czég), X., Kerepesi-út 23.
Gutmann Vilmos báró, fatermelő, I., Albrecht-út 2.
Gyergyószentmiklósi Erdőipar r.-t., V., Nádor-u. 31.
Gyopár Dezső, fatermelő, V., Csáky-u. 3.
Gyopár Testvérek, fakereskedők, V., Csáky-u. 3.
György Arnold, fakereskedő, V., Tátra-u. 4.
Haasz Frigyes, r.-t. igazgató, V., Arany János-u. 27.
Haasz Lipót és Fia, fakereskedők, V., Pozsonyi-út 10.
Haas Zsigmond, fabizományos, VI., Vilmos császár-út 49.
Handel Tódor (Silbermann Bernát czég), V., Wahrmann-u. 6.
Hartenstein Jenő, r.-t. vezérigazgató, V., Hold-u. 21.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Hartmann Hugó, fatermelő, V., Zoltán-u. 12.
Hazai Erdőipar r.-t., V., Dráva-u. 16.
Hazai Fatermelő r.-t., V., Hold-u. 21.
Hecht Lipót, fakereskedő, Ujpest, Árpád-út 83.
Heidlberg Imre, fatermelő, V., Hold-u. 29.
Heidlberg Ödön, fatermelő, V., Hold-u. 29.
Herbacsek Bertalan, fakereskedő, Kispest.
Herez Aladár fakereskedő, V., Aulich-u. 7.
Herez Miksa, fournirkereskedő, Ujpest, Vörösmarty-u. 7.
Hermaneczi Papirgyár r.-t., V., Gyár-u. 38.
Herzberg Károly, fatermelő, VI., Andrássy-út 77.
Herzfeld Gyula, fatermelő czég, V., Nádor-u. 31.
Dr. Hilb Jenő, r.-t. vezérigazgató, V., Báthory-u. 8.
Hoffmann Jakab, r.-t. igazgató, I., Városmajor-u. 45.
Hoffmann József, r.-t. igazgató, VI., Vilmos császár-út 32.
Holzmann Ármin, fatermelő és fakereskedő, Kispest.
Holzmann Gyula, fakereskedő, Kispest.
Horsovszky Leó, fakereskedő, V., Wahrmann-u. 19.
Horváth Imre, r.-t. igazgató, V, Hold-u. 21.
Hőnig Mór, tüzifanagykereskedő, VIII., József-körút 9.
Hungária Fatermelő és Fakereskedelmi r.-t., IV., Korona-herczeg-u. 18.
Hungária tüzifa- és széntelep, I., Fehérvári-út 90.
Hüvös Marczell, tüzifanagykereskedő, VIII., Baross-u. 135.
Jánospusztai Uradalom és Ipartelepek r.-t., V., Kálmán-u. 21.
Juhász István, fakereskedő, V., Nádor-u. 13.
Kaán Károly, államtitkár, V., Zoltán-u. 16.
Kalotaszegi Erdőipar r.-t., V., Nádor-u. 31.
Kammermann M. J., fournirkereskedő, Ujpest, Árpád-út 115.
Kaufmann Nándor, r.-.t igazgató, V „Dráva-u. 16.
Kazda J. Utóda Vlasák Vincze, fournirkereskedő, Ujpest, Árpád-út 107.
Kádár Izsó, igazgató, X., Liget-u. 8.
Kelen Sándor, fatermelő és fakereskedő, V., Személynök-u. 19.
Keletmagyarországi Erdőipar r.-t., V., Nádor-u. 26.
Kemény Dezső, fatermelő, V., Csáky-u. 5.
Keményfatermelő r.-t., IX., Csont-u. 1.
Kereskedelmi és Gazdasági r.-t., V., Hold-u. 21.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Kisküküllővölgyi Faipar r.-t., V., Dráva-u. 16.
Kitséer Sámuel, fakereskedő czég, IX., Közvágóhid-u. 14.
Klár Andor, r.-t. vezérigazgató, IV., Ferencz József-rakp. 17.
Klein Emánuel, fakereskedő, V., Lipót-körút 13.
Klein Géza, fatermelő, V., Nádor-u. 28.
Klein Mór, fakereskedő, V., Váczi-út 42.
Klein Náthán, fatermelő, V., Csáky-u. 16.
Klein Sándor, fatermelő, V., Nádor-u. 28.
Klein Zsigmond fatermelő czég, V., Nádor-u. 28.
Klein Vilmos, fakereskedő, VII., Gizella-út 23.
Klug István, fatermelő, (Klug-féle faipar r.-t.), IV., Korona-u. 2.
Klug Lajos, fatermelő (Klug-féle Faipar r.-t.) IV., Korona-u. 2.
Kohn Jakab és Fiai, fatermelők, V., Bálvány-u. 8.
Kohn Jakab és József, faiparosok, IV., Türr István-u. 6.
Kohn és Stern, fatermelők és fakereskedők, Ujpest, Attila-u. 2.
Kolos Henrik, fatermelő, VI., Nagy János-u. 7.
Kopstein és Klein czég, V., Tátra-u. 4.
Kopstein Zsigmond, fatermelő, V., Tátra-u. 4.
Korányi Adolf, fatermelő, VII., Jósika-u. 24.
Koresmáros és Társa, fakereskedő czég, V., Sziget-u. 25.
Korvin Lajos, fakereskedő, IX., Soroksári-út 86.
Köves József, r.-t. igazgató, V., József-tér 1.
Központi Faértékesitő r.-t., V., Széchényi-u. 1.
Kramer és Spitzer, fournirkereskedők, VII., Kertész-u. 20.
Kramer Samu, tüzifanagykereskedő, III., Filatori-gát 6392. hrsz.
Krausz Adolf, fakereskedő, I., Kende-u. 14.
Krausz Jenő, tüzifanagykereskedő, V., Kálmán-u. 25.
Kreisler Manó, tüzifanagykereskedő, VI., Dalnok-u. 2/c.
Kronberger-féle Faipar r.-t., V., Akadémia-u. 5.
Kronberger Jenő, r.-t. igazgató, V., Akadémia-u. 5.
Kronberger Zsigmond, fatermelő, r.-t. vezérigazgató, V., Akadémia-u. 5.
Különleges Épitési és Faipari r.-t., VI., Röppentyű-u. 62.
Kurzweil Vilmos és Fia, fakereskedők, I., Márvány-u. 15.
Langfelder Károly, mérnök, V., Kárpát-u. 7/b.
László József, fournérkereskedő, VIII., Baross-u. 88.
Lechner Károly, tüzifanagykereskedő, Ferencz József-laktanya, teherpályaudvar.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Liebermann Ágost Győző, tüzifanagykereskedő, V., Vadász-utcza 17.
Lignum Faértékesitő r.-t., V., Zoltán-u. 12.
Lipner Sándor, fakereskedő, VIII., Szeszgyár-u. 8.
Lomási Erdőipar r.-t., V., Nádor-u. 21.
Lord és Társa r.-t., V., Váczi-út 134.
Löbl Gyula, fatermelő, VII., Kertész-u. 4.
Löbl Marczell, r.-t. igazgató, V., Arany János-u. 27.
Lőwy Dávid és Fiai, faiparosok, Ujpest, Váczi-út 48.
Lőwy Sándor, fabizományos, V., Bálvány-u. 8.
Lőwy Sándor Fia, fatermelő czég, VI., Gyár-u. 26.
Lukács Lajos, fakereskedő, VI., Szondy-u. 40.
Magyar Agrár- és Járadékbank r.-t., V., Nádor-u. 16.
Magyar-Amerikai Faipar r.-t., X., Kerespesi-út 29.
Magyar Általános Fatermelő r.-t., V., József-tér 1.
Magyar Általános Kőszénbánya r.-t., V., Zoltán-u. 2.
Magyar Erdő- és Faüzem r.-t., V., Vilmos császár-út 32.
Magyar Fakereskedelmi r.-t., V., Nádor-u. 21.
Magyar Fournirgyár r.-t., IX., Csont-u. 1.
Magyar-Olasz bank r.-t., V., Nádor-u. 16.
Magyar Város- és Községfejlesztési r.-t., V., Zrinyi-u. 7.
Markovits Lajos, r.-t. igazgató, V., Dorottya-u. 6.
Marosvölgyi Fatermelő r.-t., V., Szabadság-tér 15.
Márer Arnold, fakereskedő, Ujpest, Mária-u. 36/a.
Márer Benő és Társa, fatermelők, IV., Deák Ferencz-u. 12.
Meitner M. és B., fatermelő czég, V., Nádor-u. 12.
Mikes Ármin grófi, nagybirtokos és fatermelő, IV., Egyetem-utcza 6.
Milch Dezső, fakereskedő, IV., Hungária-szálló.
Milch Ferencz, fabizományos, V., Báthory-u. 17.
Milch József, fakereskedő, V., Visegrádi-u. 15.
Milch Károly, lapszerkesztő, V., Gyár-u. 28.
Milch László, fakereskedő, V., Csanádi-u. 17.
Milch Naftali, fatermelő, V., Falk Miksa-u. 8.
Milch Oszkár, fatermelő, V., Csáky-u. 16.
Milkó Béla, fatermelő,
dr. Milkó Endre, fatermelő, IV., Váczi-u. 36.
Milkó Vilmos és Fiai, fatermelők, IV., Váczi-u. 36.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Mundus Egyesült Magyar Hajlitott Fabutorgyárak r.-t., V., Dorottya-u. 3—7.
Munk L., fournirkereskedő, IV., Gerlóczy-u. 11.
Müller József, r.-t. igazgató, V., Kárpát-u. 19.
Nagy Béla, r.-t. igazgató, V., Hold-u. 21.
Nemes Sándor, fakereskedő, V., Hollán-u. 3.
Nemzeti Faipar r.-t., V., Hold-u. 29.
Neuberger József, r.-t. igazgató, V., Széchényi-u. 1.
Neuberger Testvérek, fatermelők, V., Balaton-u. 2.
Neumann Em., fakereskedő, V., Eötvös-u. 47.
Neumann Sándor, fatermelő, V., Katona József-u. 39.
Neuschlosz-féle Nasiczi Tanningyár és Gőzfürész r.-t., V., Nádor-u. 21.
Neuschlosz-Lichtig Repülőgépgyár és Faipar r.-t., V., Balaton-utcza 2.
Neuschlosz Ödön és Marczell czég, V., Pozsonyi-út 21.
dr. Neuwirth Alfréd, fatermelő, VI., Délibáb-u. 10.
Neuwirth Rezső, r.-t. igazgató, V., Sas-u. 1.
Németh Ferencz, r.-t. vezérigazgató, V., Nádor-u. 21.
Nobel Árpád, r.-t. igazgató.
Obersohn Miksa, fabizományos, V., Akadémia-u. 11.
Óradnai Erdőipar r.-t., V., Báthory-u. 8.
Orován Mór, fakereskedő, V., Lipót-körút 9.
Országos Fatermelő r.-t., V., Sasu. 1.
Petrozsény-iszkronyi Fürészgyár r.-t., V., Széchényi-u. 1.
Polgár Emil, fakereskedő, V., Pozsonyi-út 2/b.
Polgár Géza, fakereskedő, V., Pozsonyi-út 2/b.
Polgár Lipót, fakereskedő, V., Pozsonyi-út 2/b.
Politzer Lipót, fakereskedő, VII., Erzsébet-körút 52.
Politzer Márton, fatermelő, V., Csáky-u. 34.
Politzer Miksa, fakereskedő, V., Honvéd-u. 38.
Pollacsek Henrik, fatermelő, V., Aradi-u. 17.
Pollák Gyula, fakereskedő, IX., Közvágóhid-u. 14.
tiszasülyi Polnay Jenő, vezérigazgató, V., Falk Miksa-u. 20.
Popper Árpád (Popper Mór czég), X., Kőbányai-út 38.
Preisich Aladár, fakereskedő, VII., Hajtsár-út 157.
Raskó és Steiner czég, VI., Podmaniczky-u. 19.
Ratosnyai Erdőipar r.-t., V., Széchényi-u. 1.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Reiner Samu, fakereskedő, VI., Szent László-u. 14.
Rényi Oszkár, fanagyiparos, VI., Andrássy-út 52.
Révész Simon, fakereskedő, VII., Damjanich-u. 58.
Rézbányai Erdőipar r.-t., VII., Erzsébet-körút 41.
Ringwald Kálmán, fakereskedő, V., Pozsonyi-út 4/c.
Ringwald Márk, fakereskedő, V., Pozsonyi-út 4/c.
Roboz Ödön, fakereskedő, V., Szalay-u. 2.
Roheim Lipót, tüzifanagykereskedő, Józsefvárosi p. u.
Rosenberg Ármin, vezérigazgató, V., Nádor-u. 21.
Rosner Soma, fatermelő, V., Falk Miksa-u. 7.
Roth és Hirschfeld, fakereskedők, VII., Thököly-út 124.
Rothberg Vilmos, fabizományos, V., Akadémia-u. 11.
Róz Márton, fabizományos, IV., Párisi-u. 7.
Rózsa Mihály, fakereskedő, VI., Csengery-u. 76.
Schanzer Béla, fatermelő, V., Balaton-u. 2.
Schanzer Ignácz, fatermelő, V., Dráva-u. 16.
Scheiber Endre, fatermelő, Városligeti fasor 33/b.
Scheiber Géza, fatermelő, VII., Damjanich-u. 58.
Scheiber Zsigmond, fatermelő, VI., Hajós-u. 15.
Schlesinger Gyula, tüzifakereskedő, VIII., Népszinház-u. 35.
Schlesinger Jacques, fabizományos.
Schmergel Testvérek, fatermelők, V., Szalay-u. 3.
Schmiedl Mihály, fatermelő, V., Csáky-u. 8.
Schönfeld Salamon, fakereskedő, VI., Horn Ede-u. 9.
Schreiber Gyula, fakereskedő, Ujpest, Váczi-út 5.
Schulhof és Hecht, fabizományosok, V., Vécsey-u. 5.
Schulz és Pollák, fatermelő czég, V., Báthory-u. 24.
Schulz Henrik, fatermelő (Ernst és Schulz czég), V., Szabadság-tér 15.
Ifj. Schulz Manó, V., Akadémia-u. 1.
Schwartz Ignácz, tüzifanagykereskedő, VIII., Baross-u. 129.
Sebestyén Arthur, fakereskedő, IV., Irányi-u. 23.
Sebők József, fatermelő, V., Bank-u. 7.
Sessler Zsigmond, ládagyáros, VI., Vörösmarty-u. 60.
Silbermann Sándor, fakereskedő, (Silbermann Bernát czég), V., Váczi-út 50.
Singer József, fakereskedő, I., Átlós-út 54.
Singer Oszkár, fakereskedő, VIII., Népszinház-u. 46.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Skrinár János, tüzifakereskedő, III., Filatori-gát.
„Slavonia" Faipar r.-t., VI., Gróf Zichy Jenő-u. 30.
Somló Jakab, fatermelő, V., Zrinyi-u. 1.
Somogyi Sándor, fatermelő, V., Visegrádi-u. 23.
Sonnenfeld Lajos, r.-t. vezérigazgató, V., Sas-u. 1.
Dr. Sötér Ödön, r.-t. igazgató, IV., Koronaherczeg-u. 18.
Spiegel Menyhért, fakereskedő, VII., Ilka-u. 30.
Spiegel Rezső, tüzifanagykereskedő, VIII., Józsefvárosi teherpályaudvar.
Spiegler Ignácz, fournirkereskedő, VIII., Rákóczi-tér 18.
Spitz Adolf, tüzifanagykereskedő, X., Kőbányai Alsóp.-udvar.
Spitz Dezső, fatermelő, VI., Hajós-u. 25.
Spitz Henrik, fakereskedő, VII., Thököly-út 112.
Spitz és Mester, tüzifakereskedők, VI., Forgách-u. 13.
Dr. Spitz Lajos, fatermelő, VI., Hajós-u. 25.
Spitz Marc, fatermelő, VI., Hajós-u. 25.
Ifj. Spitz S., fakereskedő, VIII., Szigetvári-u. 28.
Visegrádi-u. 70.
Spitzer Vilmos, fournirkereskedő, VII., Wesselényi-u. 54.
Spuller Lipót fatermelő, VII., Aréna-út 29.
Standard Magyar Fatermelők r.-t.-a, V., Nádor-u. 21.
Stark Adolf, tüzifanagykereskedő, (Erős József és Fia), V., Visegrádi-u. 70.
Steckl Arthur, r.-t. igazgató, V., Sas-u. 1.
Steiner Ignácz, fakereskedő, VII., Hungária-körút 170.
Steinberger Viktor, r.- t.igazgató, V., Báthory-u. 8.
Stern Gyula, r.-t. igazgató, V., Nádor-u. 21.
Sternlicht Elemér és Társa, tüzifanagykereskedők, VI., Szent László-út 180.
Strausz Jenő, fakereskedő, III., Zsigmond-u. 51.
Strelinger Gyula, fakereskedő, VI., Thököly-út 21.
Dr. Strelinger Károly, fatermelő, V., Vilmos császár-út 31.
Sugár Vilmos, tüzifanagykereskedő, IV., Károly-körút 14.
Szab. Osztrák-Magyar Államvasúttársaság magyarországi igazgatósága, IV., Egyetem-u. 2.
Szántó Jenő, r.-t. igazgató, V., Vilmos császár-út 50.
Szegő Izidor, .-t. igazgató, V., Nádor-u. 21.
Szeidmann Leó, fatermelő, V., Pozsonyi-út 13—15.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ifj. Székely Ignácz, lapszerkesztő, V., Akadémia-u. 18.
Székely Mór, r.-t. igazgató, IV., Veress Pálné-u. 7.
Székely Sándor, fatermelő, VII., Damjanich-u. 28/a.
Székpataki Erdőipar r.-t. V., Széchényi-u. 1.
„Szolyva" Magyar Falepároló r.-t., V., Arany János-u. 27.
Szterényi Hugó, fatermelő, V., Tátra-u. 8.
Takács N. Ignácz, fakereskedő, IV., Királyi Pál-u. 14.
Tarján Emil, r.-t. igazgató, V., Báthory-u. 8.
Dr. Tauber Jakab, ügyvéd, V., Zoltán-u. 12.
Taussig és Wippler, Fatermelő r.-t., VI., Teréz-körút 52.
Tausz V. Lipót, fakereskedő, VIII., Szeszgyár-u. 8.
Teltsch Árpád, fournirgyáros, VIII., Dobozi-u. 47.
Teplánszky Ede, fakereskedő, V., Falk Miksa-u. 17.
Thék Endre, butor-, zongora- és épületmunkák gyára r.-t., VIII., Üllői-út 66/b.
Thonet Testvérek, faiparosok, IV., Váczi-u. 11.
Tisch és Társa, fakereskedők, VII., Hajcsár-út 64.
Tóth és Klár, fakereskedők, Kispest.
Trostler Emil, fabizományos, V., Lipót-körút 13.
Turóczi Sándor, r.-t. igazgató, V., Zoltán-u. 2.
Una Faipar r.-t., VI., Gróf Zichy Jenő-u. 30.
Ungár Dezső, fatermelő, VI., Lendvay-u. 3.
Vajda Ignácz, r.-t czégvezető, V., Nádor-u. 31.
Vágó János, czégjegyző, VI., Mozsár-u. 6.
Vágó Jenő, vezérigazgató, V., Akadémia-u. 7.
Vágó Rezső, fakereskedő, V., Báthory-u. 5.
Vámfalui Bükkerdőipar r.-t., VI., Vilmos császár-út 74.
Venetianer Mór, fakereskedő, V., Pozsonyi-út 4/c.
Vidor József, fakereskedő, VI., Király-u. 95.
Ujvárosi Vigh Gyula, fatermelő és fakereskedő, IV., Bécsi-u. 3.
Vuk Ferencz, fatermelő, V., Kálmán-u. 10.
Vuk Gyula, fatermelő, V., Kálmán-u. 10.
Vuk M. és Fiai, fatermelők, V., Kálmán-u. 10.
Ifj. Weil József, fakereskedő, VII., Rákóczi-út 62.
Weiller Ottó, fatermelő, V., Honvéd-u. 1.
Weinstock Vilmos, fakereskedő, VI., Rózsa-u. 7.
Weisz Albert, fatermelő, II., Zárda-u. 55.
Weisz és Vidor, tüzifa- és faszénnagykereskedők, VIII., Józsefvárosi teherpályaudvar.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Wiesel Jenő, fatermelő, V., Korall-u. 6.
Winter Hermann, tüzifa- és szénnagykereskedő, V., Lipót-körút 16.
Wolf Náthán, fatermelő, VII., Hernád-u. 50.
Wolfner S., fatermelő czég, V., Dráva-u. 16.
Zabolai Faipar r-t., IV., Egyetem-u. 6.
Zentai és Roskányi Egyesült Iparvállalatok r.-t., V., Dorottya-utcza 6.
Zilzer Béla, tüzifanagykereskedő, V., Esztergomi-út 1431.
Zoilner Béla, r.-t. vezérigazgató, VI., Vilmos császár-út 32.
Zsilvölgyi fatermelési r.-t., V., Széchényi-u. 1.
Zsolnai Hermann, tüzifakereskedő, V., Honvéd-u. 1.

Vidéki tagjaink névsora:

Abeles Jenő, fakereskedő, Veszprém.
Általános bank és takarékpénztár r.-t., Székesfehérvár.
Általános fakereskedelmi r.-t., Nagyvárad.
Andauer és Friedrich, Pinkafő.
Aradi fűrészgyár r.-t., Arad.
Ausch Mór és fia, fakereskedők, Gyönk.
Bach Jenő, fatermelő, Szeged, Demke palota.
Erdősi Baiersdorf Nándor, fatermelő, Szászsebes.
Baiersdorf és Biach, Wien, IV., Schlüsselgasse 5.
Balog Dávid, fakereskedő, Debreczen.
Bauer Lipót, Sopron, Széchényi-tér 5.
Benedek Mátyás és fia, fakereskedők, Érmihályfalva.
Gróf Berchtold Miklósné uradalma, Nagyoroszi.
Berger A., fakereskedelmi r.-t., Zagreb.
Biharmegyei tüzifaárusító r.-t., Nagyvárad.
Binder és Polgár, Zagreb.
Bing Mór és társa, fakereskedők, Nagykároly.
Özv. Biringer Lipótné, fakereskedő, Kapuvár.
Bisztra erdőkihasználási r.-t., Temesvár.
Blum Fülöp, fatermelő, Jaskafalu.
Blumenthal Manó, fakereskedő, Gödöllő.
Bogenglück Gábor, fatermelő, Kisterenye.
Braun és Czinczár, fatermelők és kereskedők, Gyula.

© ÖEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Braun Ignácz, Czegléd.
Brauner Nándor, r.t. vezérigazgató, Zagreb.
Breier Sándor, fatermelő, Ipolyság.
Breiner Gusztáv, Kapuvár.
Bruck Sándor, fakereskedő, Pécs.
Burger Imre, fakereskedő, Vecsés.
Büchler Hermann, fatermelő, Turóczszentmárton.
Délvidéki fatermelő r.-t., Temesvár.
Deutsch Dezső, vezérigazgató, Nagyvárad.
Deutsch Fülöp fiai, fatermelők, Zagreb.
Deutsch Simon, fakereskedő, Pestszentlőrincz.
Deutsch testvérek, fatermelő és fakereskedő czég, Székesfehérvár.
Diósi Ignácz fia Lajos, fatermelők, Nagyvárad.
Donáth Zsigmond, fatermelő, Wien, XVIII., Pötzleinsdorferstrasse 126/128.
Moritz Drach junior, fatermelő, Wien, X., Triesterstrasse 15.
Drummer Ferencz, fatermelő, Iloncza.
Dunántúli fakereskedelmi és ipari r.-t., Székesfehérvár.
Ehrenfeld és Guttmann, fakereskedők, Nyiregyháza.
Ehrenfeld Mór A. fakereskedő czég, Nyergesujfalu.
Josias Eissler & Söhne, fatermelők, Wien, I., Singerstrasse 8.
Eissler J. & Brüder, fatermelők, Wien, I., Dr. Karl Luegerplatz 2.
Eisler Zsigmond, fakereskedő Szabadka.
Elefánt Sándor, fatermelő, Felsővisó.
Engel Frigyes, fakereskedő, Kölesd.
Ernst János és fia, fakereskedők, Ujvidék.
Ernst János és Róth czég, fatermelők, Ujvidék.
Farkas Mendel fiai, fatermelők, Marosvásárhely.
Faszénkereskedelmi és kiviteli r.-t., Sopron.
Fehérvizi faipar r.-t., Kolozsvár.
D. G. Fischel Söhne, fatermelők, Wien, I., Tuchlauben 11.
Fischer Gyula, fakereskedő, Fiume.
Fischer Lajos, fakereskedő, Eger.
Flax és társa r.-t., Erzsébetfalva.
Fleischmann Adolf, fakereskedő, Hőgyész.
Franki Jakab, fakereskedő, Nagykikinda.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Fränkl S. József, fatermelő, Arad.
Frey József, fakereskedő, Mátyásföld.
Freund József, fatermelő és kereskedő, Óbecse.
Freundlich Gyula, fatermelő, München.
Gábor Manó, fakereskedő, Izsák (Pestmegye).
Szergényi Geist Jenő, fatermelő, Szombathely.
Glatter Ignácz, fatermelő, Rozsnyó.
Glesinger I. Ph., fatermelő czég, Teschen.
Goldner I., fatermelő, Késmárk.
Gödemesterháza uradalmi és Grassl György erdőipar r.-t., Palotailva.
Glück Zsigmond, fakereskedő, Nyirbogdány.
Grosz József, fatermelő, Lippa.
Groszmann Miksa, fatermelő, Ipolyság.
Groszmann Farkas és Fiai, fakereskedők, Jászapáti.
Grünhut József, fatermelő, Vácz.
Guttmann Péter, r.-t. igazgató, Kolozsvár.
Gutmann S. H. r.-t., Nagykanizsa.
Hartl Hugó, fatermelő, Zagreb.
Hecht & Winkler, fakereskedő czég, Wien, II., Förstergasse 4.
Heim Adolf, r.-t. igazgató, Osijek.
Heksch József, fatermelő, Losoncz.
Heller János, fakereskedő, Jászkisér.
Heller és Pollák, fakereskedők, Fiume.
Herzog Gyula, fakereskedő, Nagybecskerek.
Heuduschka Benő, fakereskedő, Szabadka.
Hochfelder Sámuel, fakereskedő, Csepel, Pesti-út 26.
Hoffmann Eizik, fatermelő, Máramarossziget.
Holzmann Henrik, fakereskedő és vállalkozó, Ráczkeve.
Horvát leszámitoló- és váltóbank, Brod S/m.
Hubert és Keller, fakereskedők, Ujvidék.
S. Illyés Sándor, fatermelő, Marosvásárhely.
Industria Fatermelő r.-t., Beszterczebánya.
Jockl S., fatermelő, Kolozsvár.
Jungreisz Adolf, Sajószentpéter.
Jungreisz Márton, fakereskedő, Apcz.
Kapos Leó, fatermelő, Csikszereda.
Kaufmann Testvérek, fakereskedők, Szeged.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Kereskedelmi r.-t., Nagybecskerek.
Kertész Miksa (Kohn Fülöp czég beltagja), fakereskedő, Battonya.
Kis Miklós (Dunavidéki Ipari és Kereskedelmi r.-t.), Dunapentele.
dr. Kircz Viktor, fatermelő, Kassa.
Kircz Vilmos és Fiai, fatermelők, Kassa.
Kirz Adolf, r.-t. igazgató, Wien, IV., Schwarzenbergplatz 15.
Klein Miksa, fatermelő, Alvincz.
Klein Mór, fatermelő, Lakytelep.
Klein B. Vilmos, fatermelő, Arad.
Klein Vilmos, fakereskedő, Püspökladány.
özv. Klein Ferenczné, fakereskedő, Hajdúböszörmény.
Kohn Mór és Fiai, fakereskedők, Balassagyarmat.
Kondor Jenő, fatermelő, Balassagyarmat.
Korach Hermann, fatermelő, Kassa.
Korniss Testvérek, fatermelők, Arad.
Kovács Béla, fatermelő, Szolnok.
Kovács Géza, r.-t. igazgató, Zagreb.
Kovács Ödön, fatermelő, Kézdivásárhely.
Kovács és Breuer, fakereskedők, Tápiósüly.
Kőröstópai Erdőkitermelési Vállalat r.-t., Nagyvárad.
Krausz Imre, fatermelő, Máramarossziget.
özv. Krausz Izraelné és Fiai, fakereskedők, Forró-Encs.
Lakos István, fatermelő, Sátoraljaujhely.
Langer Mór, fatermelő, Poprádfelka.
La Roche és Darvas egyesült faipari vállalata r.-t., Nagyvárad.
Ledofszky Béla, fakereskedő, Pozsony.
Leimdörfer Nándor, fatermelő, Párkány.
Lőwy Adolf és Társa, fatermelő czég, Szeged.
Magyar Papirgyár r.-t., Liptórózsahegy.
Mairovitz Mór és Fia czég, fatermelők, Máriaradna.
Marton Gyula, Tapolcza.
Meitner Dezső, fakereskedő, Wien, IV/1., Schwindgasse 4.
Mező Ármin, fakereskedő, Debreczen.
Mikó Péter, fatermelő Liptószentmiklós.
Milkó Vilmos és Fia, fatermelő czég, Szeged.
Milch Dezső, fatermelő, Komárom.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

özv. Milch E.-né és Milch N., fatermelők, Komárom.
Munk R. és Társa, fakereskedők, Karánsebes.
ifj. Minnich Ádám, fatermelő, Perjámos.
Moller Rudolf, fakereskedő, Jászberény.
Nádor Gyula, fatermelő, Szolnok.
peremartoni Nagy Sándor, erdőmérnök.
Nagy Simon, r.-t. igazgató, Sopron.
Neuberger Ignácz, fakereskedő, Jászberény.
Neudörfer József, fatermelő, Határujfalu.
Palkovich Miklós, fakereskedő, Győr.
Paradiesthal Miksa, igazgató, Takcsány.
Pető Albert, fatermelő, Aranyosmarót.
Polacsek János, fakereskedő, Monor.
Pollák és Schwarz, fakereskedők, Makó.
Podhrágyi Popper Sándor báró, fatermelő, Wien, IX., Universitätsstrasse 9.
Porges Ede, fatermelő, Zsolna.
Radó Gyula, fatermelő, Nagykanizsa.
Reiner és Mandula r.-t., Miskolcz.
Reizmann Hermann, fatermelő czég, Kisvárda.
Reizmann Sámuel, fatermelő, Munkács.
Remmel Jakab, fatermelő, Perjámos.
Rosenberg Jónás, fatermelő, Tornaalja.
Rosenzweig Lipót, fakereskedő, Balassagyarmat.
Roth Ede, fakereskedő, Ercsi.
Róth és Társa, fakereskedők, Erzsébetfalva.
Róth Hermann, fakereskedő, Wien, I., Bognergasse 7.
Rózsahegyi cellulose és papirgyár r.-t., Rózsahegy.
Ruzicska I., fatermelő, Fiume.
Schaár és Hámory, fakereskedők, Temesvár.
Scheffer Rezső, fatermelő, Csáktornya.
Schlosser Wurda Teréz utódai Lefkovits és Trostler fakereskedő czég, Győr.
Schick Henrik, fatermelő, Eszék.
Schmidl Mór, fatermelő, Ipolyság.
Schreiber Bertalan, fakereskedő, Mátészalka.
Schwartz Andor, fakereskedő, Nagyrábé.
Schwartz Ignácz, Szombathely.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Schwartz József, fakereskedő, Nezsider.
Schwartz S. Sándor, fakereskedő, Dunaföldvár.
Schwarcz Mendel utódai, fatermelők, Szászrégen.
Salgó Mihály, fatermelő, Zagreb.
Seidner Sándor, fatermelő, Marosborsa.
Singer Mór, fatermelő, Brassó.
Sipos Ignácz, fakereskedő, Békéscsaba.
Somló Mór és Szilasi, fakereskedők, Szeged.
Spitz Arnold, fatermelő, Zagreb.
Spitzer Andor, r.-t. igazgató, Zagreb.
Spitzer Lipót, r.-t. igazgató, Pozsony.
Stark Ignácz, fakereskedő, Nyiregyháza.
Steinberger Salamon, fakereskedő, Debreczen.
Steiner M. György, fakereskedő, Wien, X., Triesterstrasse 12.
Steiner Manó, fakereskedő, Szigetszentmiklós.
Steinmetz Mózes, fatermelő, Felsővisó.
Sträusler Frigyes, fakereskedő, Péczel.
Dr. Stern Ödön, fatermelő, Barátka.
Stern Soma, fakereskedő, Pozsony.
Sternthal és Vámos, fakereskedők, Sarkad.
Storfer Bertalan, r.-t. igazgató, Wien.
Strelinger Károly, fakereskedő, Izsák (Pestm.).
Szántó Lajos, fakereskedő, Pomáz.
Székely József, fatermelő, Szentes.
Sziklás József, fatermelő, Brassó.
Tauszig Sándor, fakereskedő, Békéscsaba.
Teller Aladár, r.-t. igazgató, Wien.
Teltsch Adolf, fatermelő és fakereskedő, Makó.
Tiszaparti gőzfűrész és őrlőmalom r.-t., Kecskemét.
Tiszapolgári fakereskedés r.-t., Tiszapolgár.
Tiszavidéki tutajtársulat r.-t., Máramarossziget.
Trattner Vilmos, fatermelő, Barót.
Treuhaft és Grünfeld, fakereskedők, Mezőkövesd.
Turóczi fatermelő r.-t., Turóczszentmárton.
Ujlaky, Hirschler és fia, fatermelő czég, Rédics.
Vámos Jenő, czégvezető, Nagyvárad.
Vas Jenő, fakereskedő, Gyömrő (Pestm.)
Vas Mór, fakereskedő, Aszód.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Veiczner Bernát, fakereskedő, Csorvás.
Verő Albert és társa, fatermelők, Nagyvárad.
Vig Sándor, fatermelő, Szeged.
Vigh Mátyás, fakereskedő, Győr.
Vocsitelepi erdőipar, Gross Viktor, fatermelő czég, Vocsitelep.
Weiner és társa, fakereskedők, Soroksár.
Weiner Zsigmond, fakereskedő, Mezőberény.
Poinai Weisz Emil, fatermelő, Zagreb.
Weisz Hugó és társa, fatermelők, Temesvár.
Weisz Jakab és fia, fatermelők, Kassa.
Weiszmayer Oszkár, elnökigazgató, Osijek.
Wertheimer Péter és Gabányi Ödön, fakereskedők, Szatmár.
Wesztfried Ernő földbirtokos erdőkezelősége, Ledény (Hontm.).
Wéber Szigfried, r.-t. igazgató, Pozsony.
Wilheim Mór, fakereskedő, Hódmezővásárhely.
Winkler testvérek, fatermelők, Szeged.
Wolf testvérek, fatermelő czég, Szombathely.
Wolfbauer Ferencz, fatermelő, Máramarossziget.
Wollheimer Vilmos, r.-t. igazgató, Kolozsvár.
Zoltán Elek, fakereskedő, Szombathely.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

MAGYAR ERDÉSZETI EGYESÜLET 1851 1881

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866/1981

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.